Molnos Lajos

Tavaszi dal

Szellő botorkál,
hajadba turkál,
talpad csiklintja
a puha fűszál.

Tavasz van, május,
hívnak az erdők,
kicsi patakok,
messze tekergők.

Hívnak a rétek,
várnak a dombok,
virágok hívnak
s a könnyű lombok.

Tavasz van, május,
gyere a rétre,
fogózz kezembe,
fogózz a szélbe.

Gyermekláncfűből
fonjunk egy láncot,
ölelje át az
egész világot.

Varga Domokos

Madárszavú május

Soha ennyi madár szavát! Csivitelnek, csattognak, csettegetnek, csárognak, csiripelnek, csicsegetnek; rikkant a rigó, búg a vadgalamb, visít a vércse, girigol a héja, cserreg a szarka, kakukkol a kakukk, kuvikol a kuvik. Huhog a bagoly, de szíszeg is, sír is, rikoltoz is…

Hajnalban vannak a madarak a legnagyobb zajjal, de napközben is sok szól közülük, s éjjel sem nyugszik mindegyik. Így a fülemüle – bár nappal sem hallgat – éjszaka zengi legszebb dalait.

Énekelnek, mert egymást keresik, hímek és tojók; aztán énekelnek, mert egymást megtalálták, aztán mert fészket raktak, mert fiókákat költenek, életük folytatását… A fészkén ücsörgő madár többnyire hallgat ugyan, nehogy ellenséget csalogasson oda, de társa nemigen kíméli a torkát, dalol helyette is.

Tízegynéhány napig költenek a kis énekesmadarak (a kisebbek csupán tizenegy napig), akkor sorra kelnek ki a fiókák a vékony mészhéjból, s már tátják is a csőrüket, hogy éhesek. Teljesen csupaszok, tollatlanok még, a világból sem látnak még semmit, mert a szemüket nem tudják kinyitni, de arra nem kell tanítani őket, hogyan nyeljék le a szájukba dugott legyeket, kukacokat vagy a belecsurgatott néhány csepp vizet.

Falnak és falnak, s máris pelyhesednek, nyitják szemüket. Falnak és nőnek, falnak és fejlődnek: két hét kell csak, s legtöbbjük szárnyra is kap.

Ha ugyan nem egy kakukkfióka kap szárnyra helyettük.

A kakukkszülők, tudjuk, nem vesződnek fészekrakással, kotlással, fiókaetetéssel, -itatással: veresbegyek és más kis énekesek – pintyek, cinkék, poszáták, légykapók, rozsdafarkúak, gébicsek stb. – kész fészkébe tojják titkon a tojásaikat, de mindegyikbe csak egyet-egyet. Még az aprócska ökörszemébe is. Ők maguk jóval nagyobbak, mint ezek a madarak, de tojásuk épp akkora, csak súlyosabb. Elkeveredik hát a fészekalja közé, s a jámbor fogadott szülők önnön fiókáikkal együtt a kakukkfiókát is kiköltik. Vesztükre. A nagyétkű jövevény, amit csak tud, elfal kis mostohatestvérei elől, majd addig emelgeti pelyhedző szárnyait, míg valamennyi vetélytársát ki nem löki a fészekből. A szülőpár ezt is tűri. Ösztöne megcsalja: fáradhatatlanul eteti fiókáinak megölőjét, mintha csak édesgyermeke volna. Nő is a kakukkfi, oly hihetetlen gyorsan, hogy nemsokára túlnövi táplálóit, de még akkor is buzgón tátogatja a száját, követeli tőlük az újabb és újabb kövér falatokat. Míg egy szép napon végre el nem száll, hogy soha többé ne lássák.

Igaz, hogy ettől fogva maga is hasznot hajt: a kakukk az egyetlen madarunk, amelynek gusztusa van a szőrös hernyókra. Pusztítja is őket könyörtelenül.

De nemcsak a madárfiak hónapja a május. Az erdő biztonságos búvóhelyei apróléppel vannak teli: a szarvastehenek fehér pettyes borjaikat szoptatják, az őzsuták pipaszárlábú gidáikat, a vaddisznóemsék csíkos hátú malacaikat, a muflonjerkék vígan öklelődző, ugrándozó, bohókás bárányaikat, a nőstény rókák kopaszon született, de gyorsan pelyhesedő, vinnyogó kölykeiket, a sündisznók tüskéstől világra jövő, de még magatehetetlen kicsinyeiket…

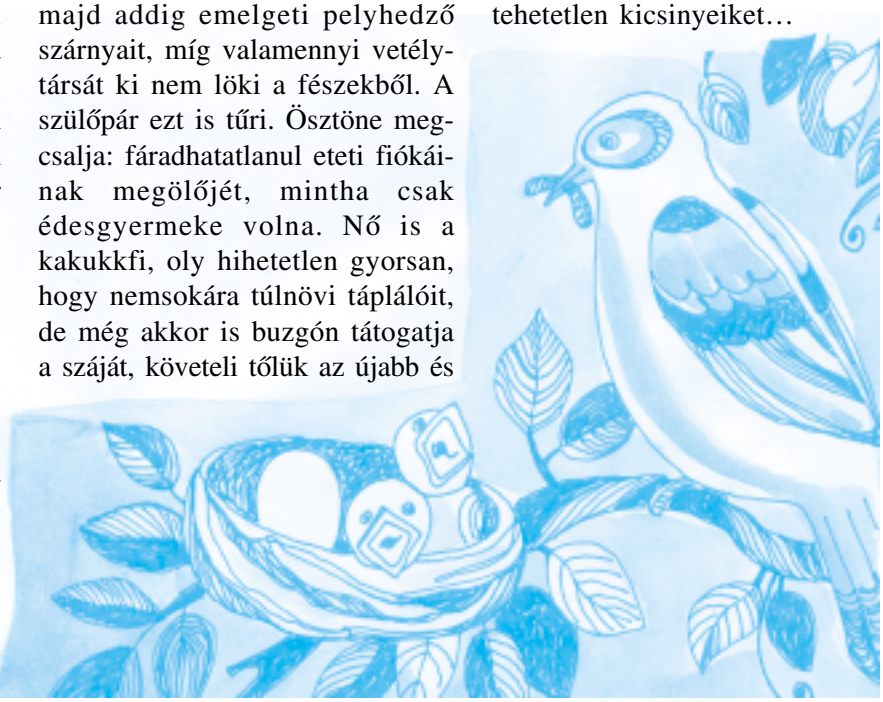

Kiss Jenő

Anyád szemében

Anyád szemében
ott a nap;
sugárai rád hullanak,
hogy nőj te szépen.

Anyád szemében
ott a hold;
beteg ha voltál, rád hajolt
a lázas éjben.

Anyád szemében
ott a víz,
a könny, ha utad félrevisz –
jaj, baj ne érjen…

Anyád szemében
ott a tűz;
ha csüggednél, szívedbe tűz:
lobogjon, égjen!

Gyüre Lajos

A nagymamák

A nagymamák
az égbe mennek,
s lesznek vigyázó,
őrző angyalok.

A nagymamák
szeme tört tükör,
ragyognak benne
apró csillagok.

A nagymamák
arca csupa ránc,
és fehér hajuk
ezüstglória.

A nagymamák
virágoskertek:
nyit bennük mályva
és petúnia.

Bögözi Kádár János

Anyáknak

Édesanyám, anyám, anyácskám,
menedékem, kedvem, szép orcám,
víg napom, csillagom, virágom,
fogadd el szerényke virágom.

Édesanyám, anyám, anyácskám,
anyukám, édesem, jó mamám,
kenyerem, italom, virágom,
fogadd el szerényke virágom.

Édesanyám, anyám, anyácskám,
anyukám, édesem, jó mamám,
menedékem, kedvem, szép orcám,
víg napom, csillagom, virágom,
kenyerem, italom, virágom,
fogadd el szerényke virágom;
ha megteszed, én is virágzom,
ha megteszed, én is virágzom.

Tóthárpád Ferenc

Májusajándék

Köszöntelek anyák napján,
május első vasárnapján.
Minden vágyad teljesüljön,
bánat messze elkerüljön!

Csokrom mellé mit adjak?
Mit kívánnál magadnak?
Kérjél bármit, neked adom,
intő szavad megfogadom.

Legyen szép e vasárnap!
Akarod a babámat?
Kincseimből, kérlek, vegyél!
Fontos az, hogy boldog legyél.

Megkapod a babakonyhát
meg a piros pöttyös labdát.
Jár még hozzá sok-sok puszi.
Téged illet mind, Anyuci!

Létay Lajos

Édesanyámnak

Ha csak egy virág volna,
én azt is megkeresném.
Ha csak egy csillag gyúlna,
Fényét idevezetném.

Ha csak egy madár szólna,
megtanulnék a hangján.
Ami csak szép s jó volna,
édesanyámnak adnám.

Lászlóffy Aladár

Kicsi köszöntő

Olvad el a hideg hó,
nem vagyok én mindig jó,
mégis szeret anyácskám,
szelíd szeme vigyáz rám,
korábban kel, mint a nap,
kis csupromba tejet ad,
s tiszta vagyok, mint a hó…
Édesanyám nagyon jó!

Elolvad a kemény jég,
melegedik már az ég.
Siessetek, ibolyák,
virágozz, cseresznyeág.
Erdők, kertek, ablakok,
bár egy csokrot adjatok!
Simogasd meg, meleg ég!
Édesanya legyen szép!

Leszkai András

Rokonszenv és ellenszenv

Azon a télen azt újságolta Kutykurutty cimborám, hogy hazajön szabadságra a bátyja, Nagykaratty. Tüstént kértem Kutykuruttyot, hadd mehessek majd le vele én is a bátyja elé a vasútállomáshoz. Nagykaratty ugyanis, amióta az eszemet tudtam, nagyon rokonszenves volt nekem. Idősebb volt ugyan nálam hét esztendővel, de valahányszor megláttam, odaszaladtam hozzá, mulattam tréfás beszédén és elragadtatva gondoltam: „Jaj, milyen jópofa ez a Nagykaratty! A legjobb pofa egész Törpeházán!" Az is növelte szememben tekintélyét, hogy Budapesten tanult. Édesapja, Kakukkos bácsi, órakészítő volt, neki azonban nem volt kedve ahhoz, hogy beüljön a törpeházi műhelyszobácskába, és csak órakészítő legyen. Ékszerész is akart lenni. Ezért már második esztendeje inaskodott egy budapesti ékszerészműhelyben.

Amikor bepöfögött a vonat a magyarkúti állomásra, nagy pelyhekben hullott a hó. Nagykaratty mégis kigombolta vadonatúj városi télikabátját, felpattintotta zsebórája fedelét, csóválta a fejét, és ravaszkás mosoly bujkált szája körül. Még nem tudtam, mit fog mondani, de már kuncogtam. Ezt mondta:

– Hallatlan! Három egész percet késett ez a tragacs! Ha én ilyen pontatlanul illeszteném a briliánst az Államvasutak igazgatójának gyűrűjébe, a fejemhez vágná a gyűrűt. Ergó, most nekem is jogom volna a fejéhez vágni a vonatot.

Hahotáztam egy óriásit, aztán félénken, szinte alázatosan kérdeztem:

– Megengednéd, hogy *ezt* én vigyem?

Akkoriban még újdonság volt Magyarországon a síléc. Nagykarattynak azonban volt, és kitüntetésnek éreztem, hogy felém nyújtotta:

– Megengedem, szép öcsém, Moha. De ha benövöd, és nem fog csúszni a mohától, könyörtelenül lepucollak róla!

Megtelt a szívem hálával: tréfálni kegyeskedik a nevemmel! S miközben fölfelé lépegettünk a hólepte ösvényen, ezt mondtam:

– Most már ne tűrd, hogy Nagykarattynak nevezzenek. Legyen inkább ilyesféle a neved: „Tréfás beszédű", „Víg szavú". – Elégedetten mosolygott, és megveregette a vállam:

– Elárulom neked, hogy már csiszoltam is magamnak új nevet agyam koronján: „Ervin".

Elragadtatva suttogtam:

– Ervin… – és úgy éreztem, ez a legszebb, legérdekesebb, legelőkelőbb név a világon.

Másnap, vasárnap, már korán reggel átmentem hozzájuk. Ervin ugyanis megengedte, hogy elkísérjem első síkirándulására. Tudtam, hogy Kutykurutty nem jön velünk, de nyugtalanított a gondolat, hátha velünk akar jönni Erdőcsöndje, Ervin idősebbik öccse. Erdőcsöndje ugyanis, amióta az eszemet tudtam, ellenszenves volt nekem. De nemcsak nekem, hanem valamennyi pajtásomnak. Kedves és szép nevéhez csupán azért jutott, mert pici korában – amint mondták – az erdőben sosem sírt, egyetlen pisszenés nélkül bámulta a lombokat. Úgy éreztük, nem is illik hozzá ez a szép név, hiszen mindig mogorva volt, és csak nagy néha szólt hozzánk.

Ezen a télen már egy éve édesapjuk műhelyében dolgozott. Csakis kakukkos órákat készített, mint édesapja, nagyapja, dédapja; ezért is volt a családi nevük Kakukkos. De ő állítólag azt is kutatta, hogyan tehetné dallamosabbá, élethűbbé órái kakukkolását. Beszélték, ezért járja olyan gyakran az erdőt, és figyeli a kakukkok hangját.

Szerencsére fölöslegesen nyugtalankodtam, kérdésemre ugyanis Ervin azt felelte:

– Dehogy jön velünk, ő most dicsőséget hajhász: fát aprít! Mert ilyen ám ő, szépöcsém, Moha! Bámultatni akarja a szorgalmát családunkkal, egész Törpeházával! Én meg, mint jó testvérhez illik, át is engedem neki a faaprítás teljes dicsőségét, s még sílécet is kötök, hogy még gyorsabban tűnjek el szorgalma hírnevének ragyogó fényköréből.

Nevettem, segítettem felcsatolni síléceit, s aztán loholtam mellette, mögötte, előtte, és akkorát hahotáztam minden tréfáján, hogy beillett az a hahota vidám csaholásnak is.

Vagy két óra múlva, már hazafelé jövet, a Törpeházával szemközt lévő hegyoldalon egy házikó közelében vitt el az utunk. Az öreg Merengő bácsi élt itt az erdő mélyén, egészen egyedül. Volt ugyan egy fia, de valahol Pécs mellett dolgozott, s csak félévenként látogatta meg édesapját. Rápillantottam a házikóra és megdöbbenve álltam meg:

– Nem füstöl a kéménye!

Bármennyire kívántam is, hogy Merengő bácsi egészséges legyen, mégis örültem a lehetőségnek: Ervinnel együtt hajthatok végre jótettet! Ha beteg, befűtünk, ápoljuk, ebédet hordunk neki. De tüstént el is kedvetlenedtem. Törpeháza felől ugyanis Erdőcsöndje fújtatott fölfelé a hóban. Elmondta, hogy minket keresett tekintetével a hegyoldalon, így vette észre, hogy nem füstöl Merengő bácsi kéménye. Ervin gyorsan lecsatolta síléceit, és mindhárman együtt mentünk be a házba.

Merengő bácsi csakugyan ágyban feküdt. Hosszú, hófehér hajának, s még hosszabb hófehér szakállának keretében világoskéken csillogott a szeme, s noha merengő mosollyal vizsgálgatta három látogatóját,ráncos arcocskáján a láz vörös foltjai is izzottak. Ervin élénken, kedélyeskedve szólt:

– Micsoda tréfa ez, Merengő bátyám? Hogy jutott eszébe megbetegedni?

Ekkor még inkább kitűnt, mennyire beteg. Alig bírt megszólalni. Nehézkesen, szinte suttogva válaszolt:

– Tévedtek, gyermekeim… nem vagyok beteg… én még… nem is voltam

beteg… soha életemben… csak ma még… lusta voltam fölkelni… ezért nincs befűtve… de majd… fölkelek… ebédet is… főzök…

Miután kijöttünk, segítettem felcsatolni Ervin síléceit és azt kérdeztem:

– Megyünk az orvosért? Megyünk Nógrádverőcére?

Ervin azonban mosolygott:

– Dehogyis megyünk. Ha dicsőségnek tartja a kisöreg, hogy sosem volt beteg, és most sem beteg, hadd élvezze ezt a dicsőséget. Ha majd szükségesnek érzi, hívathat orvost mással is. Mi megtettük a kötelességünket, érdeklődtünk a hogyléte felől. Arról nem is szólva, hogy pihenni jöttem haza, nem pedig azért, hogy kopott szerkezetű órák javítgatásának hiábavaló munkájával piszmogjam el az időm.

Azzal rátaszította magát a lejtőre, és már siklott is lefelé. Mulattam az órahasonlaton, s mialatt utána loholtam, ismét megállapítottam magamban: „Jaj, milyen jópofa ez az Ervin! A legjobb pofa egész Törpeházán!" Azt már csak fél szemmel láttam, hogy Erdőcsöndje még a házikó előtt áll, és komoran bámulja a behavazott bokrokat.

Két héten át minden második-harmadik napon együtt lehettem Ervinnel, és elkísérhettem síkirándulására szabadsága utolsó délutánján is. Megbeszéltük, hogy másnap, amikor elutazik, ismét én viszem a síléceit. Ez a kirándulás hosszúra nyúlt, s már sötét volt, mikor hazafelé tartva Merengő bácsi házikója elé értünk. Ervin gondolkozott, hogy bemenjen-e elköszönni, és mozdulatlanul álltunk a sötétben. Ekkor kinyílt a házikó ajtaja, és igen nagy meglepetésünkre Erdőcsöndje lépett ki rajta. Kezében égő lámpát tartott. Mögötte jött a nógrádverőcei doktor bácsi, és így szólt Erdőcsöndjéhez:

– Most már túl van a veszélyen. Megmentetted az életét. – Erdőcsöndje szabadkozva dörmögte:

– A doktor bácsi mentette meg…

– Nem, édes fiam. Tüdőgyulladásnál minden az ápolástól függ, ezer apróságtól. De most már nem kell hajnalban is, délben is, este is átjönnöd, végül még magad is ágynak esel.

De Erdőcsöndje megrázta a fejét:

– Még többször kéne átjönnöm. Tudom, milyen fontos a gyakori szellőztetés. Váltani kell a borogatást is.

Ekkor már mentek is lefelé a hegyről. Könnyű volt kitalálnunk, hogy Erdőcsöndje az országútig kíséri lámpával a doktor bácsit. Mihelyt eltávolodtak, Ervin gúnyosan felnevetett:

– Ugye, hogy igazam volt? Dicsőséghajhász. Nekünk nem is szólt róla, hogy egymaga ápolhassa. No gyere… elköszönünk a kisöregtől.

Bementünk a házba, leültünk Merengő bácsi ágya mellé, és Ervin így szólt:

– Örömmel látom, hogy Merengő bátyám acélos léptekkel menetel a gyógyulás felé. Nemsokára táncolni is fog.

Merengő bácsi azonban úgy merengett ránk, mint aki nem érti, miről beszélünk.

– Tévedtek, gyermekeim. Én nem voltam beteg. Csak azért vagyok ágyban, mert ma korábban feküdtem le.

Összenéztünk. Aztán Ervin elmosolyodott:

– Láttuk az előbb az orvost. Most pedig a borogatást is látjuk. – Ekkor a kék szempárban hirtelen félelem sötétlett, és Merengő bácsi majdnem összetette két kis kezét, úgy könyörgött:

– Nagyon szépen kérlek, kedves gyermekeim, ne áruljátok el senkinek, hogy beteg vagyok! Ha megtudják Törpeházán, megírja valaki a fiamnak, ő megrémül, otthagyja a munkáját, ideutazik, megszomorítjuk az életét. Ugye, nem mondjátok el senkinek, kedves gyermekeim?

Nyílt az ajtó. Erdőcsöndje jött be sietve, én meg Ervinre bámultam:

– Hiszen akkor… ha nem tudhatja meg senki… akkor mégsem a dicsőségért tette…

Ervin elvigyorodott:

– Valami haszna akkor is kellett, hogy legyen belőle.

Erdőcsöndje nem figyelt ránk, a borogatást váltotta. Merengő bácsi azonban értette, miről beszélünk, és válaszolt Ervinnek:

– Az öröm a haszna. Örül neki, hogy meggyógyulok. Örül, hogy még nem kell siratnia engem a fiamnak. És az sem kétséges, hogy örülhet Erdőcsöndje önmagának is.

A borogatásról eszembe jutott, amit a doktor bácsi mondott, és így szóltam:

– Holnap délben én jövök át. Váltom a borogatást, szellőztetek, rakok a tűzre.

Ervin azonban figyelmeztetett:

– Csak holnapután, szépöcsém. Holnap engem akarsz lekísérni a tragacshoz.

De én már messze jártam Ervin kamasz világától.

– Kutykurutty úgyis lekísér. Légy szíves, Erdőcsöndje, mutasd meg, hogy mi hol van, hogy majd helyettesíthesselek.

Ervin fölállt:

– Úgy látom, fölösleges vagyok. Csatlósom fölcsapott órajavítónak. Jobbulást, Merengő bátyám – mondta, és becsukta maga mögött az ajtót.

Hosszan bámultam utána, aztán lassan eltakartam a tenyeremmel az arcom: szégyelltem magam. De egyúttal derengeni is kezdett valami bennem a rokonszenv és az ellenszenv nagy titkáról. Nem ez volt ugyanis az első eset életemben, hogy aki iránt rokonszenvet éreztem, üres hólyagnak bizonyult, arról meg, aki eleinte ellenszenves volt nekem, kiderült, hogy talpig ember.

Értette Merengő bácsi, mi bánt engem, és vigasztalt:

– Nem tehetsz róla, hogy rokonszenves volt…

A tenyerem mögül nyöszörögtem mentségemül:

– Nem is gondolkoztam rajta, hogy milyen fiú… Rokonszenves volt, mert jópofa…

Merengő bácsi halkan nevetett:

– Ha tudod, hogy gondolkozni kell, akkor nincs baj. Akkor majd nem az lesz rokonszenves, aki jópofa, hanem aki jószívű.

Dénes György

Bokrosodik a vadsóska

A bacskai gyalogúton
három kislány koszorút fon,
az árokpart csupa pimpó,
csipkefán a rózsabimbó.

Bokrosodik a vadsóska,
pattan egyet a kabóca,
gyöngyös tavasz nyárba fordul,
fülemüle dala csordul.

Kovács András Ferenc

Juharfában nő a nyár

Juharfában nő a nyár,
hetyke zápor visszajár,
szellő völgyből hegyre hág:
köntöse merő virág.
Dudorászni mehetek,
még ricsajt is verhetek,
szívem színig telt köcsög:
hébe-hóba felfröcsög.
Kacagásom kék katáng,
sürgök-forgok, mint a láng!
Cincérpapucs, szöcskeláb,
bakszakállból hat nyaláb!
Bukfencezni kéne már:
juharfában nő a nyár!

Volodimir Ladizsec

Kis furulyám

Levágtam egy fűzfaágat,
megfaragtam furulyának.
Rákezdtem a nótámat,
oda is jött sok állat:
kis nyuszikák,
kicsi rókák
és a szürke borzfiókák.
A kis bocs is, mint a labda,
kigurult a domboldalra.
Két lábon állt, topogott:
– Milyen pompás, szép zene!
A nyusziknak intett, s hopp! –
táncra perdült egyszerre.
Repül a fű, az ág ropog,
a kis bocs meg tipeg-topog.
Bólint hozzá fejével is,
táncra szólít a kis hamis.
Követik őt a kis rókák,
kis nyulacskák,
kis farkaskák
és a csöppnyi borzfiókák.
Furulyám meg olyan szépen,
vígan szól az erdőszélen!
Nem volt nála jobb soha!
Én faragtam, nem csoda!

Bakó László fordítása

Horváth István

Száz meg száz kis napocska

Selyemszálú
fű tövében
százezer kis
nap a réten.
Virít sárgán és nevet.
Mit gondoltok,
mi lehet?

Pitypangvirág
sárga szirma
kacag a kék
égre nyílva.
Szára növésnek ered.
Mi lesz abból,
gyerekek?

Gyermekláncfű
karikája,
ha van, aki
megcsinálja.
A föld legszebb lánca az.
Mert kovácsa
a tavasz.

Vidor Miklós

Hajnal

Egy ébredő madár dalol,
pityegve felel rá a másik,
és hirtelen az ég alól
minden muzsika kivirágzik.

Nap felé kúszó indaként
ezernyi hang harsan az égnek,
hogy átlyuggatja a sötét
tömör bakacsinját az ének.

És előcsalja a napot:
óriás madár, a hegyre szárnyal,
boldog zengedezésbe fog
s mindent bevon arany dalával.

Ferenczes István

Tündérerdő

Ragyog a nap,
kék az égbolt,
itt a nyár,
a Hargitán
van egy erdő,
engem vár.

Átok alatt
ott él párom:
hógyopár,
kistestvérem,
az őzike
is ott jár.

Hívogathat
messzi tenger,
láthatár,
nem hagylak el,
tündérerdőm,
soha már.

Ne légy zsarnok

ÚTRAVALÓ

– Tücsök, miért vagy ilyen szomorú?

– Ne is kérdezd, Bogi! Azt mondták rám, hogy puhány vagyok, meg nem merem felemelni a hangomat, amikor igazam van. Tudod, azon gondolkozom, hogy holnaptól én is ki fogok mindenkit használni. Meg üvöltözni fogok. Meg parancsolgatni is.

– Miért mondasz ilyeneket? Te komolyan azt gondolod, hogy erre van szükség?

– Nem gondolom, tudom. Aki hangos és parancsolgat, arra mindenki tisztelettel néz!

– Hmm… Nem tudom, Zellát, a bogáncsot is mindenki tisztelte, de nem hinném, hogy bármelyik pipacs szívesen cserélt volna vele!

– Miért nem?

– Mindjárt meglátod.

A Pitypang-rét kellős közepén, a pipacstenger szélén éldegélt Zella, a szúrós bogáncs. Zellának nemcsak a külseje volt veszélyes, szúrós volt a tekintete, a gondolata, de még csak a szava is. Kedvesség csak ritkán jött ki belőle, annál több gorombaságot kapott a boldogtalan, akit a bogáncs elé sodort a rossz sorsa.

– Ne merj a földemre lépni! – rikoltozta a bogáncs nap mit nap az éppen soros hangyaifjoncnak, aki oktalanságában le szerette volna rövidíteni a haza vezető utat. – Mit képzelsz, oda mehetsz, ahová kedved szottyan?

– Tűntél el a virágomról, de máris! – mordult rá a méhecskére, aki tapasztalatlanságában Zella fejét szemelte ki mézgyűjtés céljából. – Meg ne lássalak itt többet!

De ha azt hiszed, hogy nem tudott aranyos lenni, akkor nagyon tévedsz. Bűbájosan csevegett mindenkivel, akinek a segítségére szüksége volt. Bármit kigondolt, azt így vagy úgy, de elérte. Tisztelték is érte a virágok és az állatok egyaránt. Tisztelték, de nem szerették. Inkább megtettek mindent, amit kért, csak ne hallják a rekedt rikácsolását.

Meglátjátok, nem lesz hosszú életű ez a zord tekintetű madárijesztő – csitította a pipacsgyerekeket esténként Abi, az öreg földgöröngy. – Csak jöjjön el a kaszálás, majd megkapja méltó jutalmát!

– A kaszálás! – sóhajtozták a félig érett kalászú fűszálak – Nem hiszünk mi már a kaszálásban! És miért is hozna változást az a kasza, hiszen ez a bogáncs majd akkor is kiharcolja a magáét!

Telt-múlt az idő, egyre rövidebb ideig vett búcsút a sápadt holdtányér a Pitypang-rét lakóitól, s a szél is egyre gyakrabban rázta meg a magas fűszálak kalászait. Egy napon hangos susogásra lettek figyelmesek a pipacsok.

– Sss…sss… – hangzott több irányból egyszerre. A pipacsok azonban hiába tekergették a fejüket, senkit sem láttak.

– Sss…, sss…, sss…, sss… – azután egy suhintás, majd még egy, és a pipacsok a földön találták magukat, a fűszálak között. Nem messze tőlük Zella morgásától volt hangos a fűkupac.

– Miféle eljárás ez? – dohogott a bogáncs. – Ez valami szörnyű félreértés lehet, engem kérem, nem lehet csak úgy lekaszálni! Ennek még súlyos következményei lesznek!

A kis pacsirta még végig sem dalolta énekét, amikor újabb mozgolódásra lettek figyelmesek az egymásra hullott növénykék. Mire felocsúdtak, tömött kazalban találták magukat.

– Hát ez meg mi? – mondta egy hang, s hirtelen megriasztott madárként repült fel a magasba Zella, egy fényes villa fokán.

– Na ugye – húzta ki magát Zella –, mondtam én, hogy ez valami tévedés lesz…

– De hiszen ez egy bogáncs, még szerencse, hogy idejében észrevettem – aztán egy mozdulat és Zella ismét a földön találta magát. Ha arra jársz, még most is megtalálhatod a száraz kóróvá aszalódott bogáncsot.

– És mi lett a többiekkel?

– A pipacsok vázába kerültek, és sokáig díszítették a rét gazdasszonyának szobáját. A fűszálak a tehenek elé kerültek, akik aztán hófehér habos tejjel hálálták meg a gazda gondoskodását. A rázós úton elhullott fűmagok pedig tavasszal kikelve ismét zöldbe borították a Pitypang-rétet.

– Szóval egyedül a bogáncs vált haszontalanná?

– Így van. Aki csak magának él, aki másokat kihasznál, az nem alkalmas arra, hogy élet, öröm vagy bármi jó szülessen önző életéből. A tisztelet nem elég önmagában, ne akarj ilyen szúróssá válni. Jobban teszed, ha észreveszed a benned rejlő lehetőségeket, ha másoknak élsz. Irigylésre méltó, ha valakit tisztelnek, mert kiharcolta magának. Ennél már csak az a nagyobb, ha valakit azért tisztelnek, mert megérdemli mások megbecsülését, szeretetét.

– Csakhogy ettől még nem lesz kevesebb a Zella-féle élőlény!

– Ez igaz, de nem az a te dolgod, hogy másokon ítélkezz. Hidd el, eljön majd az az idő, amikor örülni fogsz annak, hogy nem váltál bogánccsá a bogáncsok közt. Hiszen tudod, hogy egyszer meg kell állnunk Teremtőnk előtt, és mit szólnál hozzá, ha téged is eldobna, mint Zellát a kaszálók?

– Ne is mondd! Az szörnyű lenne! Akkor már inkább tűröm a mások zsarnokoskodásait!

– Vigyázz! Ne ess át a túlsó oldalra! Nem kell eltűrnöd mindent, de ez majd egy másik történet után érthetőbb lesz a számodra. Most futás aludni!

Olasz Tímea

Bibliai ábécé

Emmaus. Jézus két tanítványa (nem a tizenkettő közül, hanem a szélesebb tanítványi körből) úton volt Emmaus felé, ebbe a Jeruzsálemtől mintegy 11 km-re fekvő faluba. A keresztrefeszítésről és a Jézus feltámadásáról keringő különös hírekről beszélgettek. Egyszer csak egy idegen csatlakozott hozzájuk és beszédbe elegyedett velük. Meglepődve hallgatták a szavait, mert mintha nem is tudott volna a Jeruzsálemben történtekről, feleleteiből mégis valami különöset éreztek meg benne. A faluban megálltak vacsorázni s kérték útitársukat, hogy egyék velük ő is. Amikor az idegen kezébe vette a kenyeret, megáldotta és odanyújtotta nekik, felismerték, hogy Jézus az. Ő azonban ezután nyomban eltűnt, a két ember pedig visszasietett Jeruzsálembe, hogy elmondják a tanítványoknak, hogy látták az Urat.

Endor. Amikor Saul király bűnös kíváncsisággal akart a jövőbe pillantani, egy éjszaka elment az észak-palesztinai Endorba, hogy egy ott lakó halottidéző asszonytól tudakozódjék. Milyen titkokat tárhatott fel ez az asszony a gondoktól gyötört királynak? Megidézte előtte Sámuel próféta szellemét, az pedig közölte Saullal, milyen ítélet vár rá a filiszteusokkal vívandó csatában. Ettől Saul annyira megrémült, hogy a földre esett, s az asszony meg a király szolgái csak nehezen tudták rávenni, hogy egyék valamit.

Engedelmesség. A Biblia egyik igen gyakori és fontos szava. Isten újból és újból az ő szava iránti engedelmességre szólította fel népét prófétái által. Nekünk, kereszténynek az engedelmesség legszebb példáját Jézus adta, aki „megalázta magát és engedelmes volt mindhalálig, mégpedig a keresztfának haláláig". Pál apostol ennek a példának a követésére buzdítja a filippieket és minket is.

Engesztelés. Az engesztelés vagy jóvátétel a keresztények számára az istennel való megbékélést, a vele való közösséget jelenti. Jézus Krisztus életével, halálával és feltámadásával szerezte ezt meg mindenkinek. Érettünk hozott áldozatáért nyerünk bűnbocsánatot. Az Ószövetségben a főpap mutatott be áldozatot a „szentek szentjében". Az Újszövetségben Jézus Krisztus maga szerez „engesztelést" úgy is, mint főpap, és úgy is, mint áldozat.

Epafrász. Pál egyik, Kolosséból származó buzgó munkatársa. Meglátogatta Pált római börtönében s ő hozott hírt neki a kolosséi gyülekezet életéről. Az apostol ezt írja róla a kisázsiai keresztényeknek: „Mindenkor küzd értetek imádságaiban… sokat fárad értetek és azokért, akik Laodiceában meg Hierápoliszban vannak."

Epafroditosz. Ő vitte el a filippibeli gyülekezet adományát Pálnak római börtönébe. Ezen a nehéz és fáradságos úton súlyos beteg lett, de Isten megkönyörült rajta és meggyógyította. Vele küldte el Pál a filippiekhez írt levelét.

Erásztosz. Pál egyik segítőtársa, akit Timótheussal együtt küldött Görögországba, míg ő Efezusban és környékén munkálkodott tovább. Erásztosz később Korintusban telepedett le.

Erzsébet. „Áldott vagy te az asszonyok között" – ezekkel a szavakkal köszöntötte Erzsébet unokatestvérét, Máriát Jézus születése előtt. Erzsébet Zakariás pap felesége volt és tudott Jézus titokzatos és csodálatos eljöveteléről. Az ő fia, Keresztelő János hirdette meg nyilvánosan Krisztus megjelenésének örömhírét.

Eső. Mivel a bibliai országok éghajlata forró és száraz, gyakran esik szó a Bibliában az esőről. Száraz és esős évszakok váltakoznak. Az esőtlen nyár után október közepén kezdődik az esős időszak, az úgynevezett „korai esők"-kel, majd decemberben és januárban következnek a nagyobb arányú „késői esők", amelyek rohanó folyókká változtatják a kiszáradt patakokat. Ez az időszak április–májusig tart. Az üdítő eső Isten áldását jelentette embernek, állatnak, növénynek egyaránt, az eső elmaradása viszont Isten büntetése volt.

Eszter könyve. Nem tudjuk, hogy az Eszter könyve néven ismert ószövetségi könyv történelmi hitelességű beszámoló-e, vagy csupán regényes elbeszélés a babiloni fogság után perzsa uralom alatt maradt zsidók életéről. Az biztos, hogy a zsidók mindig hálásan emlékeztek a perzsa királynévá lett Eszterre, mivel ő mentette meg honfitársait attól, hogy a király főembere, Hámán kiirtassa őket.

Etiópia. Ezt a nagy kelet-afrikai országot Abesszínia néven is ismerjük. Etiópiáról és az etiópokról, akik állítólag Kusnak, Noé unokájának a leszármazottai, harmincötször szól a Biblia. A bibliaolvasók emlékezetében legelevenebben az etióp kincstárnok él, akit Fülöp térített meg. Az etióp keresztények szerint a 68. zsoltár próféciája teljesedett be ebben a megtérésben.

Eufrátesz. A bibliai országok egyik nagy folyója, amely a mai Törökországban ered és Szíriát meg Irakot átszelve a Perzsa-öbölnél ömlik a tengerbe. Az Ószövetség könyvei gyakran csak így emlegetik: „a folyó" vagy „a nagy folyó". Híres városok épültek a partján, mint például Babilon is.

Euniké. Timótheushoz írt egyik levelében példaként állítja Pál ifjú tanítványa, Timótheus elé anyját, Euniké és nagyanyját, Loiszt. Kéri őt, hogy Isten kegyelméből gerjessze fel magában azt a képmutatás nélküli hitet, amely bennük volt meg. Az anya és nagyanya hite volt Timótheus legdrágább öröksége. Euniké lisztrai házában nagy szeretettel látták vendégül Pált, amikor második missziói útján másodszor járt ebben a kis-ázsiai városban.

(Cecil Northcott Bibliai lexikon gyerekeknek című könyve alapján)

Rigó Béla

Nálatok laknak-e állatok?

Nálatok
laknak-e állatok?
Várnak-e rátok
régi barátok,
kutyák, csalafinta macskák
szimatolva a lábatok,
hogy merre jártatok?
Vagy csak egy kalitka
rácsai mögé zárva
mereng egy árva,
ritka, drága
papagáj?

Olykor felkiált: „Na, megállj!”
Hogy miért, ez az ő titka.
Néha meg, furcsa beszéd,
azt mondja: „Gyurrrika szép!”

Nálatok
őrzik-e állatok
az álmotok?
Szörcsög-e
kis táljából az aranyhörcsög,
ha bántják a görcsök?

Nálatok
üveglap alatt
surrannak-e tarka,
szép aranyhalak
fejük magasra tartva,
kopogtatják-e a falat:
„Uram, hisz ez a dolga,
hol az a bolha?
Lássa be, mit úszunk egy-két falat
ellenében
egész nap itt e lében!”

Nálatok
leütik-e a sárga
lámpavirágra
betévedt lepkét?
Vagy egy-két
gyöngéd intéssel ablakot tárva
a sötét szobából az éjszakára
elkülditek, jó éjt kívánva,
elég volt mára
nálatok…
S ha volna szárnyatok,
szállnátok utána.

Ágai Ágnes

Ember

Ha állat lennék,
soha nem tartanék embert a lakásban,
mert lármázik, piszkot csinál,
és egészségtelen.

Kányádi Sándor

Csóka

Ághegyről a csóka
pislog a hóra,
ott üldögél már órák óta.
Nincs egyéb dolga,
mert ha lett volna
valami dolga,
elrepült volna.

Pinczési Judit

Az eltévedt sündisznó

Sündisznócska a nagy ködben eltévedt,
eltévedt,
megtalálta Kati néni,
s befogta őt kefének,
kefének.

Na de ilyet! De még ilyet!
Befogta őt kefének.

Súrolt vele rézüstöt és fazekat,
fazekat,
fejét rázta sündisznócska:
ez túl nehéz feladat,
feladat!

Na de ilyet! De még ilyet!
Ez túl nehéz feladat!

Sündisznócska egyik éjjel megszökött,
megszökött,
lombot terített magára,
s ott megy a medvék között,
kik között?

Na de ilyet! De még ilyet!
Ott megy a medvék között.

Csoóri Sándor

Teknősbéka

Teknősbéka ha az ingét
ki akarja mosni,
nem kell néki teknőért
a szomszédba menni.
Leszereli, leemeli
a hátáról
könnyen, s kezdheti a nagymosást
habos tengervízben.

Weöres Sándor

Pulykák

Sötétben meghúzódva
szundítanak a pulykák.
Ha reggel fölébrednek,
begyüket nagyra fújják.

Feszesen járnak, mintha
keréken gurulnának.
Nyakuk vörösre duzzad,
recsegve kiabálnak.

Tandori Dezső

Puma

Ez a puma.
Ragadozó.
Lépte puha,
lopakodó.

Hegyek-dombok
oroszlánja.
Vagy azt mondod:
kicsit gyáva?

Prédára les
a magas fán,
zsákmányt keres
rideg pusztán.

Rabló, hamis –
nem kedvelik.
Kutyákkal is
megkergetik.

Olvastad már?

Ugye Te is hallottad már, amikor a felnőttek – sóhajtva, legyintve, ki pedig felháborodva – azt mondják: A mai gyerekek nem olvasnak, csak a képernyőt bámulják…

Mi másként gondoljuk. Hiszünk abban, hogy Ti is szeretitek a könyvet. Ebben a rovatunkban egy-egy közkedvelt ifjúsági regényből vagy meseregényből mutatunk be egy szemelvényt. Azok számára, akik még nem olvasták: kedvcsinálóul, azoknak pedig, akik már kétszer vagy háromszor is: az emlékek felidézéséül.

Komjáthy István

Mondák könyve

Viadal a pusztán

(Részletek)

Ügyek sátorpalotája mellől figyelte a pusztát.

Csendes este szállott a folyóparti táborra.

Hallgatott a füves sztyepp, siket és néma volt a sivatag. Máskor nem ilyen észrevétlenül, nem madárszárnyakon lopakodik be az alkony a pusztára. A bozótos ligetek, a füves sztyeppek világában nincs sehol dús lombú szálerdő, ahol jó búvóhelye lenne szárnyasnak, éjszakai tanyája a sokféle égi madárnak. Erre, ha az est leszáll, mintha csak királyát várná a vadon – alig ül el a pusztázó szél, s zsombékon alig vackol el a búbos pacsirta –, megmozdul az embermagas fű, s pusztát rengető bömbölés kezdődik. Éhes oroszlánok bújnak elő füves rejtekükből, és sörényes fejüket felvetve hörögnek. Pár pillanat múlva vad bömböléssel megkezdik az estéli vadászatot. Hangjuk megborzongatja az embert, a félénk őzek pedig őrjöngő vágtába kezdenek hallatára. A folyóparti sűrűből nyújtózva óvakodnak elő a rozsdavörös, pettyes párducok, s amíg a puszta királya üvölt, ők körmüket behúzva indulnak leshelyükre.

Szokatlanul csendes volt most a puszta.

Ügyek végighordozta tekintetét a folyóparti sátortáboron.

Pihenőre készült már a tábor. Négyszáz sátor előtt lobbant fel a láng, és a fegyveres őrök elindultak a pusztába. Künn a réteken sövény, tüskebozót mögött pihent már a jószág, s ahogy fenn kigyúltak az égi tüzek, a lovak karámja körül is sorra lobbantak fel a máglyák. A strázsák hujjogattak, elnyújtott kiáltásuk jelezte, hogy a kijelölt dombtetőn az őr áll már a vártán, pihenni térhet a tábor; vadak nem lephetik meg óvatlanul.

Ügyek sátra előtt váltották az őrséget. A felszított máglyák fénye széles tornácra vetődött, ahol ötvennél is jóval több fegyveres topogott.

A kürtszóra párduckacagánnyal a vállán az ősz hajfonatú Ügyek lépett elő.

A várakozó csapat elnémult, s Ónd állott a nagyúr elé.

– Ügyek, nagyuram, itt a csapat. Indulhatunk. Hallgat a puszta, riadtan fülel, pedig máskor milyen hangos, hogy remeg a nyári vadon! Jól számítottunk hát. A kerek hold éjszakája ragyog, fénylik fenn az ezüsttányér. Ma este lép ki odújából Vadon Ura, már elő is lépett, mert a sivatag királya is hallgat, s bozótjába húzódott be a tigris.

Ügyek bólintott, aztán a sátor előtt táncoló paripához lépett. Megveregette az állat szügyét. Piros felhorkant.

– Jó harcostársam, Ónd – szólt Ügyek, amíg felperdült a nyeregbe –, s derék vitézim, halljátok szavaim: ne érjem meg a holnapot, s e szép sátortábort többé ne lássam, ha reggelre a lábam előtt nem hever a párduc, kit ti Vadon Urának neveztek, de én csak rühös sakálnak, agg rókának, hisz alattomban támad, gyermekeket ragad el…, úgy surran, mint az árnyék, és mint sakál leskel a fák közt…

Sarkantyúba vette Pirost, és csapatuk nekieredt a folyómenti pusztának, melyet a holdlámpás ezüstös fénye megvilágított. A puszta illata, az édes kakukkfűszag áradt szerteszét.

Előttük az ezüstös hullámú Don kanyargott. Amerre csak vágtáztak, őrtüzek égtek, megvilágították a sátortanyákat. Egy-egy elnyújtott kiáltás, mely fülükig alig jutott el, egy-egy hujjogatás jelezte, hogy éber az őrség.

Ügyek végighordozta tekintetét a hétmagyar birodalmán, a két büszke szárnyon. A folyó jobb partján a jobbszárnyon a nyék, kürtgyarmat, tarján

törzs szálláshelyének tüzei világítottak, a balszárnyon a jenő, kér és keszi törzsé. A hetedik, a magyar törzs máglyái közbül lobogtak. Haj, nem is olyan régen nem erre lobogott a máglya, őrök hujjogatása sem itt verte fel az éjszaka csendjét. Haj, Hunor s Magyar, merre vagytok? Jó kapitányok, Keve, Béla, Kadocsa, Attila? Megtért már őseihez Bendegúz és Nemere is, aki utolsónak Álmos nevét véste fel még híres oszlopára. Örök álmát alussza Buda és a világverő hős, akinek ég és föld félte a nevét, Attila király is. Mint szél, ha odébb sodor sziszegő homokot, elmúlt birodalma. Pereg, hull a homok, nyoma vész népeknek, birodalmaknak! Robog a szárnyas idő, s múlnak népek, birodalmak! De Magyar él! Vitéz volt Magyar fia, Kál, annak fia, Farkas, annak fia: Etéj; s Etéj fia Ed. Az ő fia Ügyek, ma a száznyolc büszke nemzetség, a hétmagyar gyulája.* Ahol Magyar egykor megállott, a Meotisz s az Etöl folyó partján, kelet kapujában erős otthont, mosolygó szép hazát teremtett. Haj, véresen kellett verekedni a hazáért, hosszú ideig a kazár kagánokkal birkóztak, most meg a Kán, a besenyők fejedelme ütött tábort a Kerek-tenger partján, s ellenük fenekedik.

De eddig Ügyek fáradhatatlan volt a harcban!

Most is fegyver, dárda, íjak terhét nyögik paripáik. Vadon Ura, a ravasz vén fekete párduc tört a nyári karámokra, már besurrant a sátrak közé is: a minap egy vitéz fiát szinte az anyja kezéből ragadta ki. Ügyek ekkor elhatározta, hogy ha a dög újra előjön, kerek hold éjszakáján, míg a többi vad szűkölve, juházva hallgat, ő megöli.

A kis csapat egy gázlónál megállott.

Ónd szólalt meg legelőbb:

– Utoljára itt láttuk suhanni a nád közt, ehhez a gázlóhoz vezetett a nyoma. A szögletes karámból csikót hurcolt ki. Embermagas volt a sövény, három árok s három bozótkert is védte, mégis átalment, a csikót mancsával leütötte, s szájában cipelve, menekült tova. A gázlónál maradtak a csontok, s itt oltotta folyóvízzel a szomját.

Ügyek a folyóra pillantott. Az ezüst holdtányér játékát leste a víz hullámain. A parton susogott a nád, olykor vízimadár kiáltott, a szél korhadó füzek s rothadó nád fanyar szagát csapta arcukba.

Fenn a Csillagszekér rúdja a föld felé hajlott már. Ügyek bólintott: az éjfél keresztezte az éjszakát. Csendben hajnalodott.

Egyszerre két fényes szem villant benn a nádban. Mint két tüzes üszög, úgy villogott, még a lélegzetük is elállott tőle. A másik pillanatban már felsóhajtottak. Egy sörényes király, egy oroszlán toppant eléjük, és alig egy kőhajításnyira megállott. Szembefordult velük, szimatolt, de a szél a folyó felől vágott, nem érezhette az emberszagot. Ügyek hagyta hát, hadd igyon.

Mikor eliszkolt a vad, Ónd így szólt:

– Nagyúr, borús vagy, sötét árnyék borítja homlokod. Nézd a kerek holdat, hogy mosolyog! Gondolj a régi csatákra. Még ifjak voltunk, amikor egyszer atyád, Ed magával vitt a vadonba, emlékszel-e? Egy dárdával három oroszlánt győztél le akkor, s én a legdúsabb sörényűt meglovagoltam. Hogy nevettél! A pusztát felverte harsány kacagásod! Most miért öl a gond? Vagy csak a suta várakozás bosszant? Fél éjszaka elmúlt. Fenn a Csillagszekér robog örök útján, lenn csak kóbor vad hajszolja magát, hallgat a hétmagyar birodalma, s te, gyula, virrasztasz álma felett. Repüljön föl a bánat sötét madara homlokodról! Nevess úgy, mint akkor!

– Nem a vad miatt bosszankodom, Ónd. Vadon Ura még ma kézre kerül, s lehull, mint akkor a három oroszlán. Más gond emészt.

Kifújta magát, majd így folytatta:

– Jól tudod, hogy a kazár kagánok hatalma alól már megszabadultunk, de amióta a rettenetes besenyők Kánja a Kerek-tenger partján sátrat ütött, éjjelünk s nappalunk háborúban telik el. Legutóbb is hízelgő ajkú követeket menesztett sátramba, s megkérte lányomat. Jegyajándékul tizenkét arab paripát, száz tinót és tízezer ezüstdirhemet** ajánlott. Én, hogy kiengeszteljem haragját, odaígértem lányomat, s ahogy illik, száz menyétprémet küldtem válaszképpen. Harmadnap azonban újra betoppantak a követek, komoran tekintettek rám, s tudtul adták, hogy uruk fukarságom miatt szörnyű haragra lobbant. A Kánt, úgymond, válaszként száz menyét- és száz cobolyprém illeti meg, s mivel én csak száz menyétprémet küldöttem, e sértést haddal torolja meg a hétmagyaron, üzeni, hogy készüljünk a csatára. Én emiatt nem is bánkódnék, hiszen amúgy sem pihentethetjük kardunkat. De lásd, jó Ónd, maholnap megtérek atyáimhoz… oda, ahol örökebb haza vár. Ahová a megtérő hős Csillagszekéren roboghat… Már hallom a kürtszót…

– Nagyúr – nézett rá Ónd könnybe lábadt szemekkel. – Mit mondasz, mire gondolsz? Én veled voltam, hű szolgád, követlek, mint árnyék. Jó apám, az Aranyerdőbe is követni akarlak…

– Csak csendesen, fiam, ki maradna a sátrak közt? Itt szél zúg, és sikong a vadon! Csillagszekéren könnyű robogni! De ha a besenyő kardot ránt, acélos kart ki támaszt? Gyermek fölé sátrat ki emel? Magyarok ménesére ki vigyáz? Ki nevel táltos paripákat?

Lenn a parton megzörrent a bozót, de Ügyek meg sem fordult, csak beszélt tovább:

– A pántos oszlop leomol, a sátor inog, s az oszlop helyébe ki áll? Ki hág nyomdokába jó Magyarnak? Csak lányom van, de fiam egy sincs! Pedig férfikar kell ide, acélos kar, aki összetart benneteket, erős támasz! Jó Ónd, a bánat madara ezért tépdes, ezért, mert *nincs fiam*…

Tompa morgást hozott feléjük a szél.

Vadon Ura közelgett. Lépte nyomán meghajolt a nád. Zsákmányát szájában magasba emelve, eléjük dobbant. A vitézek önkéntelen fegyverükhöz kaptak.

* *gyula* – a honfoglaló magyarságban legfőbb bíró vagy hadvezér

** *dirhem* – régi arab pénzegység

Számítógép-suli 46.

A TÁBLÁZAT MENÜ

Cellák törlése

A menüpont a táblázat (sor, oszlop) kijelölésének hatására **Törlés/Sorok** vagy **Törlés/Oszlopok** változik. A cellatörlési parancs kiválasztásakor párbeszéd ablakban kell megadni, hogy a törlés hatására hogyan rendezze a táblázatot a Word, esetleg vissza is léphetünk.

Cellák egyesítése

Sokszor előfordul, hogy olyan táblázatot kell létrehoznunk, ahol több oszlophoz tartozik egy fejrovat. Ilyenkor jelöljük ki az érintett cellákat, majd válasszuk ki a **Táblázat/Cellák egyesítése** parancsot.

Cellák felosztása

Az egyesítő művelet fordítottja. Az előzőleg egyesített cellák szétbontására használjuk.

Sor, oszlop és táblázat kijelölése

A korábbiakban volt szó ezekről a funkciókról, ezért itt nem tárgyaljuk ismét. Menüről egyébként is ritkán használjuk, inkább egérrel jelölünk.

Tábla/Automatikus formázás

A parancs hatására párbeszédablak jelenik meg, melyben előre elkészített táblázatformátumokat tudunk „ráhúzni” saját táblázatunkra. A formátumok nevére kattintva a minta ablakban szemlélhetjük meg az táblázat megjelenését.

Cellamagasság és szélesség

A parancs segítségével pontosan beállíthatjuk a sorok magasságát (pontokban vagy cm-ben), valamint az oszlopok szélességét. A **Sor** fület választva (1. ábra) beállíthatjuk a cellákban elhelyezkedő szöveg behúzásának mértékét és az igazítást, valamint engedélyezhetjük a sortörést.

Az **Oszlop** lapon beállítható az oszlopok közötti távolság (értsd: a szomszédos szövegek távolsága). A **Legjobb kitöltés** nyomógombot választva automatikusan az előforduló tételek méretéhez igazítja az oszlopok szélességét.

Címsorok

Ha egy táblázat több lapra is kiterjed, akkor a táblázat címsorait minden egyes lapon automatikusan megismételtethetjük.

Konvertálás / Táblázattá alakít...

Nagyon hasznos szolgáltatás, táblázattá alakítja át a kijelölt szöveget (2. ábra). A parancs kiadásakor a megfelelő elválasztó karakterek legyenek elhelyezve a szövegben, azaz a szövegrészeket vagy bekezdésekbe kell foglalnunk, vagy tabulátorokkal kell elválasztanunk egymástól, de más szeparátorokat is alkalmazhatunk.

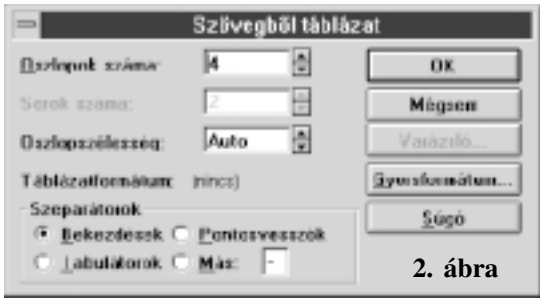

2. ábra

1. ábra

Rendezés

A kijelölt sorokban lévő információt rendezi ábécé szerint, számsorrendbe vagy dátum szerint. A parancs nemcsak táblázatoknál használható, de felsorolásokban vagy bekezdések sorozatában is. Amikor a kijelölt rész nem táblázatban van, akkor a parancs neve **Szövegrendezés**. Sorba rendezéskor a Word külön bekezdésként kezel minden olyan táblázaton kívüli szövegrészt, aminek a végén bekezdésjel van, függetlenül a bekezdésben levő szövegrész méretétől.

A Word az első oszlopbejegyzés alapján rendezi a sorokat (3. ábra). Ha a sorba rendezés alapjaként más oszlopot kívánunk használni, akkor azt ebből a felsorolásból választhatjuk ki. Ha a sorba rendezés alapjaként több oszlopot akarunk használni, akkor használjuk a **Másodlagos** és a **Harmadlagos** mezőket is.

Táblázat felosztása

A parancs segítségével két részre oszthatunk egy táblázatot, a kurzort tartalmazó sor fölé beszúr egy bekezdésjelet. Hosszú táblázatok oldalbeosztásánál van jelentősége.

Rács

Megjeleníti vagy elrejti azokat a pontozott vonalakat, amelyeket a Word a táblázatcellák közé rajzol a képernyőre. Ismét megjegyezzük, hogy a rácsvonalak nem nyomtathatók. Ha cellák közé vonalakat kívánunk nyomtatni, akkor a **Formátum** menü **Szegély és árnyékolás** parancsát kell alkalmazni.

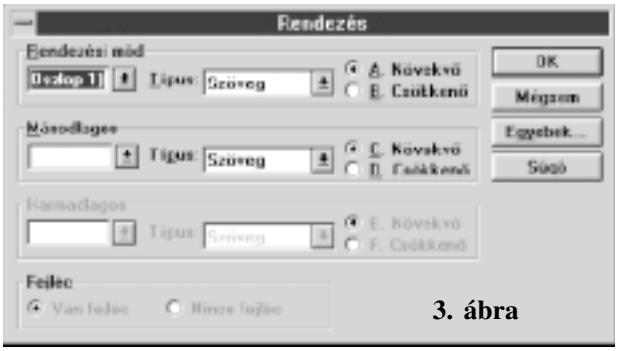

3. ábra

Pallay Dezső

Fesd ki!

Feladat

Mit jelent a *pünkösdi királyság* kifejezés?

Címermadár

Tudjátok-e, hogy melyik az a madár, amelyik a legtöbb zászlót, címert és pénzérmét díszíti? Igen, természetesen a sas. De vajon melyik fajtája? Világszerte 53 sasfajta él. A németek címerállatának állítólag I. Vilmos császár 1871-ben választotta a tengeri sast, mely két és fél méteres fesztávolságú szárnyaival Európa legnagyobb madara. De a fejedelmi megjelenésű szirti sas legalább ugyanilyen hagyományos madara a címereknek. Nincs másik madár, amelyik röptével úgy uralná a levegőt, mint a sas. A sasok valóban a levegő királyai. Erős karmaikkal és görbe csőrükkel pedig az erő, a hatalom, a szabadság és a függetlenség igazi megtestesítői. A sasok hírhedt vadászok. A szirti sasok például köztudomásúlag éles szemeikkel akár négy kilométer magasból is képesek kiszemelni az áldozatukat. A szirti sasok kedvenc csemegéi a nyulak, a futómadarak és a mormoták, de a döghúst is megeszik. A tengeri sasok velük ellentétben a halakat szeretik, de a sirályokat, a kisebb kacsákat és libákat sem vetik meg. A halászsasok kizárólag halakkal, elsősorban kárászokkal, keszegekkel és csukákkal táplálkoznak. A sivító sas sokszor gyalogosan is vadászik zsákmányára, a patkányra, a vakondra és a békára. A kígyászsas ugyan leginkább a kígyót és más hüllőket kedveli, de ha a szükség úgy hozza, a madárfiókákat is megeszi, sőt akár egérdiétára is fogja magát. Nemrég még veszélyes kártevőknek tekintették a sasokat, ezért rendszeresen vadászták őket, így szinte teljesen kihaltak, századunkban pedig a környezetkárosító mérgek végeztek sokukkal. Mióta tilos a vadászatuk, némileg javult a levegő büszke urainak is a helyzete.

Jó Pajtás, Vajdaság

13 mondat, amit az ember soha ne mondjon saját magáról:

1. Kövér vagyok, X lábam van és túl nagy az orrom.
2. Semmit sem vagyok képes felfogni. Reménytelenül hülye vagyok.
3. Tökéletesen alkalmatlan vagyok bármire is.
4. Félek a pókoktól, az egerektől és az éjszakai kopogástól.
5. Utálok autóbuszon utazni, nem bírom az esőt és a bablevest.
6. Szörnyen peches vagyok, semmi sem jön be.
7. A fiúk az én koromban komplett hülyék.
8. Nekem ez túl nehéz. Soha az életben nem leszek képes megcsinálni.
9. Egyszerűen rettenetesen nézek ki. Gőzöm sincs róla, hogy kell öltözködni.
10. Ma teljesen készületlen vagyok. Tuti, hogy kapok egy karót.
11. A serdülés maga a rémálom. Az ember lánya szörnyen néz ki, és úgy is érzi magát.
12. Velem senki nem akar járni.
13. Fütyülök mindenre.

Mit mondjon helyette:

1. Nem vagyok ideális alkatú, de az apróbb hibák csak fokozzák az ember vonzerejét.
2. Egyszer csak megértek valamit, nem kell mindenkinek mindent tudni.
3. Mindenkinek vannak nehéz pillanatai.
4. Nem árulom el a titkaimat.
5. Vannak dolgok, amiket nem szeretek. Jogom van ehhez.
6. A pech az élet sója. Néha nagyon mókás tud lenni.
7. A velem egykorú srácok néha gyerekesen viselkednek.
8. Az akadályok kihívást jelentenek. Bebizonyítom magamnak, hogy képes vagyok az adott dologra.
9. Keresem a stílusomat. Egyre közelebb a megoldás.
10. Nem ismételtem át az anyagot, de bízom benne, hogy ma nem felelek.
11. Hamarosan nagyon szép lány lesz belőlem. Most még egy kicsit szenvedni kell.
12. Létezik az a srác, akiről álmodom, és előbb-utóbb találkozom vele.
13. Néha muszáj egy kicsit szusszannom, hogy megfelelő távolságtartással szemlélhessem a világot.

Tinik Magazinja, Magyarország

A láthatatlan világ

Sok olyan dolog vesz körül bennünket, melyekről nincs tudomásunk, ami számunkra láthatatlan és érzéklhetetlen. Nem látjuk például a levegőt, mégsem kételkedik senki létezésében. A víz alatt tartózkodó búvár sem látja a vizet. Az illatokat, a meleget, a hangokat sem látjuk, de más érzékszervünkkel érzékeljük.

De számos olyan dolog létezik, melyről egyetlen érzékszervünk sem tanúskodik. A túl alacsony vagy túl magas frekvenciájú rezgéseket – mint például az ultrahangok – sem halljuk, az elektromágneses hullámok közül pedig, melyek közé a fény is tartozik, szintén csak egy elég szűk hullámhosszú tartományt érzékelünk mint fényt. A rádió- és tévéadók hullámai, a radioaktív sugárzások, a világűrből érkező számos különféle sugárzás csupa olyan dolog, mely körülvesz minket, de nem veszünk róla tudomást.

Az említett dolgokat érzékszerveink ugyan nem érzékelik, de műszereink igen. A tudomány ezeket bizonyítottnak tekinti, és általában senki nem is kételkedik létezésükben. Vannak azonban olyan dolgok is, amelyet a legtöbb ember szintén nem képes érzékelni, sőt egyelőre – néhány kivételtől eltekintve – az emberek által készített műszerek sem. Ilyenek például a különböző földsugárzások, vagy az élőlényeket körülvevő energiamező, az aura is. Egyes emberek képesek érzékelni mások érzéseit, gondolatait is.

Számos kultúrában megvan a hit, hogy a halottak szellemei köztünk élnek, aztán különböző, az átlagember számára nem érzékelhető szellemlényekben hisznek. A mai tudomány ezekben kételkedik, viszont éppígy kételkedni lehet a tudományban is, hiszen senki sem látja az atomokat, és számos egyéb tudományos tételt sem tudunk közvetlen tapasztalattal ellenőrizni.

Higgyünk bár a tudományban, a sámánok vagy misztikusok állításaiban, vagy akár csak saját tapasztalatainkban, a láthatatlan világ éppúgy körülvesz minket, mint a látható, s ha nem is vagyunk ennek tudatában, hatással van életünk, sorsunk alakulására.

Simon László
Szemfüles, Románia

Suli-ügyek

– Péterke, te már nagyfiú vagy és még mindig az ujjaidon számolsz? Meg kellene tanulnod fejben számolni – korholja a fiút a nagynéni.

– Megtanulnék én szívesen, de fejem csak egy van, ujjam meg tíz…

***

– Miért az ablakon keresztül jöttél be a házba? – kérdezi az elképedt nagymama Gabit.

– Mert anyu azt mondta, hogy ha rossz jegyem lesz, át ne lépjem a küszöböt.

***

– Örömmel látom, kisfiam, hogy milyen jókedvűen jössz meg az iskolából – mondja Pityunak az édesanyja. – No, ugye mondtam, hogy megszereted majd az iskolát?

– Te nem értesz meg engem, anyu – világosítja fel anyját a gyerek. – Más dolog iskolába menni, és egészen más iskolából jönni!

Mézeskalács, Vajdaság

Mitológiai alakok

Az egyiptomi mitológia gyökerei i. e. a VI. évezredig nyúlnak vissza. Isteneik fákban, madarakban és más vadakban – oroszlán, macska, kígyó, bika stb. –, illetve kövekben és csillagokban lakoztak. A fennmaradt híres mítoszok nagy része a teremtésről, a napistenekről és Oziriszről szól.

Hórusz – Ízisz fia, akit szárnyas nap vagy sólyomfejű emberalak szimbolizál. Legfontosabb tette az, hogy legyőzi Széthet, ezzel megmentve anyját és Oziriszt, aki feltámad, s földi hatalmát – az egyiptomi trónt – fiára bízza.

Ízisz – Ozirisz felesége és Hórusz anyja, aki számos mítosz főszereplője. A Rével való hatalmi harcban alakja gonosz varázslóként lép fel, de később mint odaadó feleség és gondos anya szerepel a történetekben. Mint istennő, ő uralkodott a víz, a szél, a hajósok fölött, s ő vált a termékenység és a hitvesi hűség jelképévé.

Ozirisz – Ízisz férje, Ré dédunokája. Mint Egyiptom királya, az istenek tiszteletére, gabonatermesztésre, szőlőművelésre, városépítésre és más hasznos dologra tanította népét. Testvére, Széth meggyilkolta, ízekre szedte és darabjait szétszórta. Felesége, Ízisz ezeket megkereste, így Ozirisz életre kelt, és a holtak országának uralkodója s egyben a holtak bírája lett.

Tudorka, Magyarország

Fesd ki!

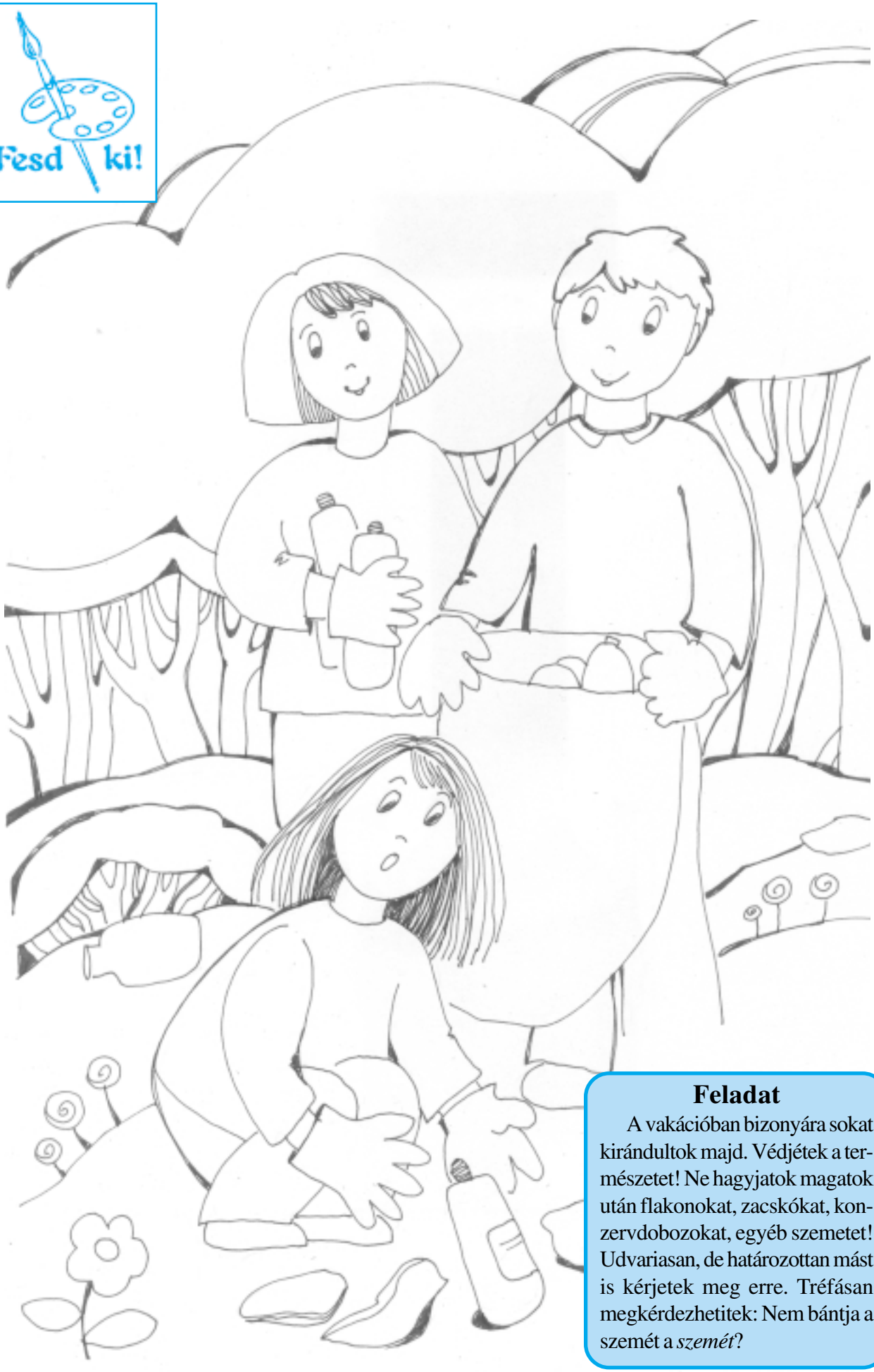

Feladat

A vakációban bizonyára sokat kirándultok majd. Védjétek a természetet! Ne hagyjatok magatok után flakonokat, zacskókat, konzervdobozokat, egyéb szemetet! Udvariasan, de határozottan mást is kérjetek meg erre. Tréfásan megkérdezhetitek: Nem bántja a szemét a *szemét*?

Weinrauch Katalin

Picipele pótmamája

Hegyoldalon sűrű erdő, benne illatos eper nő, tinóru meg friss csiperke, mit örömmel hazavinne kosarában, ki rálelne.

Anyó jár az erdő mélyén, okuláré van a szemén, levélszőnyeg, tarka avar minden gombát jól eltakar. Nem segít a szemüvege, nem lelt gombát még egyet se. Azaz, tán most: ott egy gomba! Kis kupac levél van rajta, azt botommal megpiszkálom és alatta megtalálom a tinórut vagy csiperkét, lesz belőle holnap ebéd. Késő ősz van, messze a nyár, ez a gomba csak engem vár… Mit takargatsz, levél, lássam! – motyogja anyó magában.

A kupacot félretolja, hogy ne essen semmi baja alatta a csiperkének: ám nem gomba, de mi lehet?! Feledve, hogy a dereka sajog, meg fáj hetek óta, közel hajol, hogy megnézze. Ni, ni, mókus… nem, ez pele…! Tán pár napos, oly picike, no, de honnan került ide? Egyik fáról eshetett le… Tenyeremben is megférne… anyja mellett lenne helye. Papa, mama, sok kis pele, szűk odúba nem fértek be, nem jutott hely a kisebbnek? Csak így történt, kieshetett… Bolyhos, selymes puha labda… hideg az őszi éjszaka, talán fázott és didergett, lám, levélből ágyat vetett. Jól betakargatta magát: terített magára dunyhát, száraz fűből, rőt avarból… puha ciha alatt alszol… De ha megjön a zimankó, erdőn derékig ér a hó, levélágyad nem melenget, biz' a tavaszt nem éred meg…! Itt veszel el, szegény pára, nem nősz meg a jövő nyárra.

Töpreng anyó, most mit tegyen, hagyja sorsára és menjen? Hamar leszáll már az este, erdőn túl van háza, messze… Hazaviszem, szól a néne, s becsúsztatja a zsebébe. Így ni, jó dolgod lesz nálam, télen is meleg a házam, fenn a polcon, ágyam fölött az idődet jól eltöltöd. Kalitkában lesz jó kuckód, de rád zárom én az ajtót, hogy ki ne szökj az udvarra, meg ne fogjon kóbor macska. Én leszek majd a pótmamád, vigyázok mint jó anya rád!

Éppen úgy tett, ahogy mondta, kis pelének lett otthona. Enni, inni bőven kapott, nőtt is szépen, gyarapodott, anyó hangját megismerte, mikor hívta: Picipele! Csakhogy unta a kalitkát, így kileste annak titkát, hogyan nyílik az ajtaja, s kinyitotta egy éjszaka, aztán ugrott egy jó nagyot, meg is ijesztette anyót. Ráhuppant néne vállára, megzavarta mély álmába': szedtevette Picipele, az ágyamban jobb idele? No, ha itt vagy, maradj csendbe, dunyhámmal takarlak, tente!

Ettől kezdve a kis pele szabadon sétált fel és le, konyhából be a szobába, kipp-kopp, kopogott a lába. Mindenhová bekukkantott, lábasokba beleugrott, megkóstolta a kalácsot, tejet szürcsölt, magot rágott, kigömbölyödött a hasa, félreállott a pocakja. Két gyöngyszemét ragyogtatva ugrott anyó szavát hallva. Hipp-hopp, fel a tenyerébe, és makogva azt kérdezte: Mit adsz, anyó, ma ebédre? Hasam éhes derelyére!

Elmúlt a tél, jött a kikelet, s a kis pele nyugtalan lett. Vágyott a kinti világra, társaira, napocskára. Kuksolt az ablakpárkányon, két lábra állt, hogy jól lásson, nem kért enni, szomorkodott, anyóban értek a gondok: Jaj, mit tegyen, elengedje? De ő hogy él majd nélküle? Úgy hozzánőtt, úgy szereti, ha elmegy, ki marad neki? Picipele szeme fénylik, ragyog benne könnye. Néne nézi, megsajnálja, s az ajtót sarkig kitárja: menj, kis pele – mondja anyó –, nyitva előtted az ajtó. Picipele nagyot szökken, és kinn van az erdőszélen. Felugrik az első fára, pillantást sem vetve hátra, eltűnik a lombsátorban, farka sem látszik ki onnan.

Májusi dalt zeng az erdő, anyó bánata egyre nő, várja vissza a kis pelét, ismételgeti a nevét: Picipele, Picipele, vajon hol jársz, ugyan merre? Kis tálkádban friss tejecske, pelém, nincs, aki megegye…

Ám a csodák velünk élnek, öröme lett a nénének.

Egy szép koranyári estén, ahogy ült háza lépcsőjén, s csalogatta kis kedvencét, kerekre nyitotta szemét: előtte a cseresznyefán, kit lát, káprázik szeme tán? Picipele ugrál vígan, de nini, nem egyedül van… Jön mögötte még egy pele s egy aprócska… A gyermeke!

– Visszajöttél, kis aranyom? Örülök ám, nagyon, nagyon! Gyere ide, jöjj közelebb, várom, hogy megöleljelek!

Picipele odaugrik, anyó karjában megbúvik, várja, hogy megsimogassa, nincs félsz benne, csendben hagyja. Azután hopp! Uzsgyi a fára, ahol őt a család várja és a ropogós cseresznye, pelék kedvenc eledele. Ugrándoznak, csemegéznek, jóízűen cseresznyéznek, amíg hasuk nem nő nagyra, kerekebbre, mint a labda. Alig bírják pocakjukat, ugrabugrálni sem tudnak, elfekszenek a faágon, pihentető lesz az álom.

Anyó boldog, nincs egyedül, reggel ágyában, ha felül s kitekint a ház ablakán, három pele ül kinn a fán.

Kicsi mancsukban cseresznye,
aztán szilva, később körte,
késő őszig van eledel, há-
rom pele dehogy
megy el!

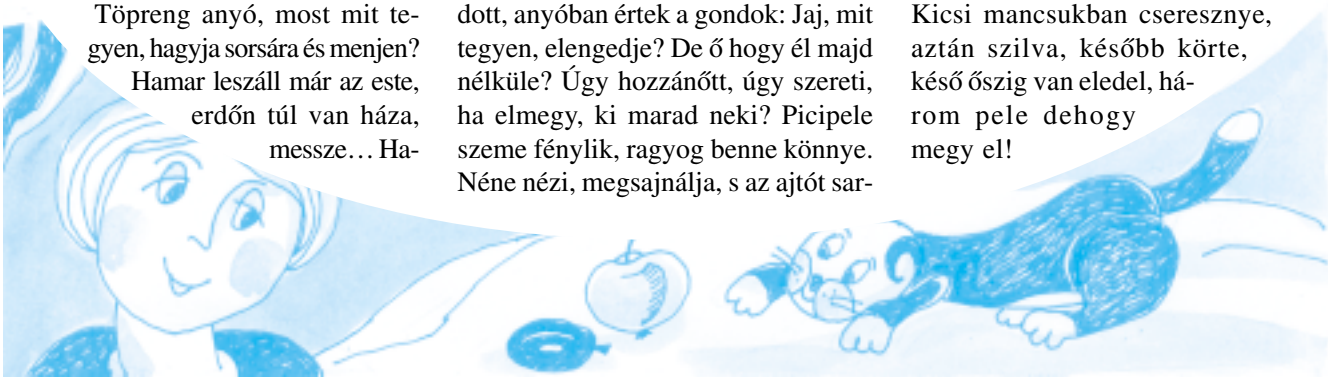

A sárga gólya

Kínai mese

Mesélik, hogy élt valamikor Furcsouban egy szegény diák, bizonyos Mi nevezetű. Olyan szegény volt, hogy még egy bögre teára sem telt neki. Valószínűleg éhen is halt volna, ha nem látta volna meg egy teaház gazdája. Az megsajnálta szegényt, megetette és megitatta minden fizetség nélkül.

De Mi egyszer csak odafordult a gazdához, és így szólt:

– Én most elmegyek innét. Pénzem nincs, hogy megfizessek mindazért, amit itt megettem és megittam. Nem akarok azonban hálátlan lenni. Ide nézz!

És elővett a zsebéből egy kis darab sárga krétát, és azzal a krétával a teaház falára felrajzolt egy gólyát. A gólya szakasztott olyan volt, mintha élne, csak éppen sárga volt.

– Ezzel a gólyával – mondta Mi – tízszer annyi pénzt kereshetsz, mint amennyivel én tartozom. Minden alkalommal, amikor az emberek itt összegyűlnek, és háromszor tapsolnak, lejön a falról, és táncol. De egyről ne feledkezz meg: sohase táncoltasd a gólyát egy ember előtt. S ha ez a szerencsétlenség mégis megtörténnék, tudd meg, akkor táncolt utoljára. És most isten veled!

Ezekkel a szavakkal Mi diák megfordult és elment. A gazda nagyon csodálkozott, hitte is, nem is, amit a diák mondott, de elhatározta, hogy próbát tesz. Másnap, amikor a teaházban sok ember gyűlt össze, a tulajdonos megkérte őket, hogy háromszor tapsoljanak. A sárga madár tüstént leszállt a falról, és eltáncolt néhány táncot. A vendégek elragadtatva nézték, csodálkoztak, alig hittek a szemüknek. És így ment ez minden alkalommal.

A csoda híre mindenfelé elterjedt, mindenki látni akarta a táncoló madarat. A nép estéről estére özönlött a teaházba, és a gazda gyorsan meggazdagodott.

Mi diák ígérete valóra vált.

Egyszer azonban eljött a teaházba egy gazdag hivatalnok. Amint meglátta, hogy körös-körül parasztok és mesteremberek ülnek, megdühödött és megparancsolta, hogy mindenkit kergessenek ki, mert a saját szemével akar meggyőződni, igaz-e, amit az emberek beszélnek. A szolgái botokkal rontottak be, a nép széjjelszaladt, és az úr egyedül maradt. Letett a gazda elé egy zacskó pénzt, és azt követelte, hogy mutassák meg neki a gólyát. A gazda – pedig a diák sárga gólyája már vagyonossá tette – a pénz láttán mindenről megfeledkezett, és háromszor tapsolt.

A gólya kelletlenül lejött a falról, és eltáncolt egy táncot betegen és szomorúan. Aztán visszament a falra, és többet nem mozdult. A hivatalnok kiabált, dühöngött, de minden hiába.

Éjjel a teaház ajtaján erős kopogás hallatszott. A gazda kiment ajtót nyitni, s hát látja, hogy ott áll Mi diák és hallgat. Kivesz a zsebéből egy kis furulyát, eljátszik rajta valamit, és elmegy, anélkül, hogy hátranézne. A gólya pedig összerezzen, leugrik a falról, és követi őt. Többé senki sem látta Mi diákot és az ő csodálatos madarát.

Feladat

Mi a közös a mesebeli gólya és Kína második legnagyobb folyója, a Huang-ho között?

A királykisasszony kertje

Német mese

Volt egyszer egy szegény asszony. Volt három szép fia, szorgalmas, derék legények; de hiába igyekeztek, hiába dolgoztak látástól vakulásig, szegények maradtak, mint a templom egere. Bánkódott, búsult a szegény asszony, egyre csak azon sóhajtozott, bár jobb napokat látnának a fiai. Egyszer aztán elébe állt a legidősebb fiú:

– Édesanyám, mossa ki az ingemet patyolatfehérre, foltozza meg a nadrágomat, széles a világ, megyek szerencsét próbálni.

A szegény asszony patyolatfehérre mosta a legény fia ingét, foltot vetett a nadrágjára, a tarisznyájába meg beletett három hamuban sült pogácsát, azzal indult is a legény szerencsét próbálni.

Ment, mendegélt, míg egy szépséges kerthez nem ért. Szeme-szája elállt a csodálkozástól, ilyen szép kertet emberfia nem látott még! Volt abban a kertben csengő barack, mosolygó alma, aranydió, aztán se szeri, se száma, annyiféle szép virág. A rácsos ajtaja meg nyitva volt, mintha vendéget várnának oda. Gondolt egyet a mi legényünk, belépett a kertbe. Ahogy jobban körülnézett, látja ám, hogy az egyik rózsafa tövében gyönyörű szép királykisasszony üldögél.

– Adjon Isten, királykisasszony! – köszönt a legény tisztelettudóan.

– Fogadjisten, vándorlegény! Ha már eljöttél a kertembe, mondd meg nekem, mi a legszebb itt, miben telik szívednek legnagyobb gyönyörűsége?

– Szép az aranydió, a mosolygó alma, a csengő barack, de legszebbek mégis a virágok – mondta a legény.

Hej, megharagudott a királykisasszony, s azon nyomban sötét tömlöcbe vettette a vándorlegényt. Odahaza hiába várta az édesanyja meg a két testvéröccse.

Ekkor aztán a két középső fiú indult el szerencsét próbálni. A középső fiú is ment, mendegélt, míg a szépséges kerthez nem ért. Ő is belépett a rácsos kapun, ő is meglátta a rózsafa tövében üldögélő királykisasszonyt, ő is köszöntötte:

– Adjon Isten, királykisasszony!

– Fogadjisten, vándorlegény! Ha már eljöttél a kertembe, mondd meg nekem, mi a legszebb itt, miben telik a szívednek legnagyobb gyönyörűsége?

– Szépek az illatos virágok, a mosolygó alma, a csengő barack, de legszebb mégis az aranydió! – mondta a középső fiú.

Megint csak megharagudott a királykisasszony, s azon nyomban sötét tömlöcbe vettette a vándorlegényt. Odahaza hiába várta az édesanyja meg a kisebbik testvéröccse.

Ekkor aztán a legkisebbik fiú indult el szerencsét próbálni. Ment, mendegélt, míg a szépséges kerthez nem ért. Ő is belépett a rácsos kapun, ő is meglátta a rózsafa tövében üldögélő királykisasszonyt, ő is köszöntötte:

– Adjon Isten, királykisasszony!

– Fogadjisten, vándorlegény! Ha már eljöttél a kertembe, mondd meg nekem, mi a legszebb itt, miben telik szívednek legnagyobb gyönyörűsége.

– Királykisasszony, szebb vagy te minden virágnál, aranydiónál, mosolygó almánál, csengő baracknál!

A királylány meg azon nyomban a legény nyakába borult.

– Ásó, kapa, nagyharang válasszon el minket! Mától kezdve az én édes uram vagy! – mondta a királykisasszony.

Hét országra szóló lakodalmat csaptak, aranyos-gyémántos hintó ment a szegény asszonyért, a tömlöcből a szépséges kertbe vezették a legkisebb fiú két testvérbátyját, hadd teljék szívük öröme a virágokban, aranydióban.

Azóta is boldogan élnek, ha meg nem haltak.

Feladat

Melyik magyar író művében találkozunk csengő barackkal?

Miért?

Miért nőnek növények a háztetőn?

Néha valóban lehet látni a tető cserepei közül előbújó zöld növényeket. Máskor a ház falának repedéseiből vagy a betonjárda szélén lévő kis nyílásból kukucskálnak elő a friss levelek. Vannak olyan növények, amelyeknek a magja rendkívül apró és könnyű, a szél könnyedén sodorja őket, néha egészen magasra a levegőben. Ha aztán kikötnek valahol, és ott egy picinyke földet is találnak, az eső segítségével kicsiráznak, kihajtanak, és apró gyökereikkel jól megkapaszkodnak szokatlan helyükön. Néha még virágokat is hoznak.

Tudod-e, hogy

a) kétféle elektromosság van?
b) az egyiket dörzselektromosságnak nevezzük?
c) ezt tapasztalhatod pl. amikor műszálas ruhát veszel le magadról és pattogást hallsz?
d) a másik típust elektromos áramnak hívjuk?
e) ez átáramlik a tárgyakon és az élőlényeken is?
f) a görögök már 2 500 évvel ezelőtt tudták, ha borostyánkövet dörzsölnek szőrmével, akkor az szikrázik?
g) a tudósok csak kb. 150 évvel ezelőtt jöttek rá az elektromos áram előállításának a módjára?

Kukta Peti, Kukta Panni

Nem csak lányoknak!

Poharas eperkrém

Hozzávalók: 50 dkg eper, 25 dkg krémsajt, 10 dkg omlós keksz, 4 evőkanál cukor, 3 evőkanál tej, 2 evőkanál citromlé, 2 dl tejszín

Alaposan mosd meg és tisztítsd meg az epret, vékonyan szeleteld fel, szórj rá 2 evőkanál cukrot, majd tedd félre.

Tedd egy üvegtálba a krémsajtot a tejjel, a citromlével és a maradék 2 evőkanál cukorral, majd csomómentesen keverd el.

Külön tálban verd habbá a tejszínt, majd óvatosan add hozzá a kémsajtos masszához, és keverd simára!

Morzsold össze apróra az omlós kekszet, majd az előkészített üvegpoharakba rakj 2-2 teáskanálnyit.

A kekszmorzsákra rakj 2-2 evőkanálnyit a krémsajtos masszából.

A krémsajtra boríts poharanként 2-2 teáskanál cukrozott epret, majd kezd elölről az adagolást (keksz, krémsajt, eper), amíg tartanak a hozzávalók.

Azonnal tálalhatod, vagy néhány óráig hűtőben is tárolhatod az elkészült krémet. A felsorolt hozzávalókból kb. 3-4 adagot készíthetsz. **(Tudorka)**

Jeles évfordulók Magyarország történetéből

Május 5.

Jókai Mór halála

1904. május 5-én halt meg Jókai Mór, a „nagy mesemondó", a XIX. század egyik legjelentősebb írója. Több mint száz kötetnyi életművet hagyott maga után.

1825-ben Komáromban született, ügyvédi oklevelet szerzett, de 1846-tól csak az irodalommal foglalkozott. Petőfi barátja és társa volt, vezető szerepet játszott az 1848. március 15-i pesti forradalomban.

A szabadságharc mellett végig kitartott, a vereség után bujdosott. Az 1850-es évektől sorra írta történelmi tárgyú és a polgári haladás mellett kiálló társadalmi regényeit, pl. *Erdély aranykora* (1851), *Egy magyar nábob* (1853), *Kárpáthy Zoltán* (1854).

1858-tól a Magyar Tudományos Akadémia tagja, 1861-től országgyűlési képviselő.

1867 után írt nagy regényeiben – *A kőszívű ember fiai* (1870); *Az arany ember* (1872) – a közelmúlt dicső harcait és a magyar kapitalista fejlődést ábrázolja.

Jókai a nemzeti romantika megteremtője volt, korában és a XX. században is az egyik legnépszerűbb íróvá vált.1894-ben ötvenéves írói jubileumát egy egész ország ünnepelte, ekkor jelentették meg műveinek százkötetes díszkiadását.

Hol bújt meg?

A XIX. század végén, a XX. század elején nagyon divatosak voltak az úgynevezett varázsképek. Mi is közlünk egyet. A rajzoló elrejtett a képen egy leselkedő kisfiút. Keresd meg, hol bújt meg!

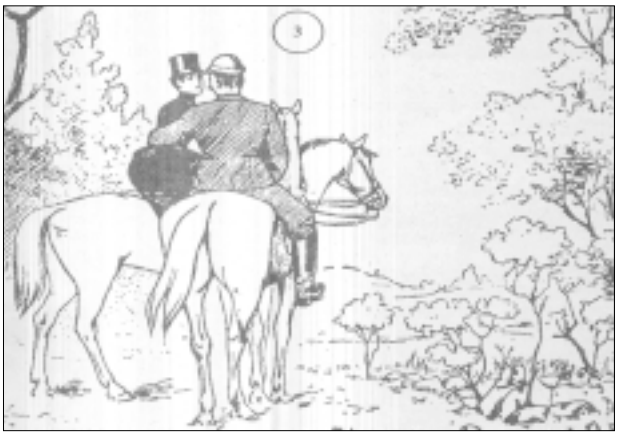

Szállóigék

A szállóigék olyan velős, bölcs mondások, melyeknek eredete meghatározott, szerzője ismert, de ahogyan a nevük is mutatja, szájról szájra szállnak.

Szállóigékké vált sorok Madách Imre *Az ember tragédiája* című művéből:

A gép forog, az alkotó pihen. (az Úr)
Hol a tagadás lábát megveti, világodat meg fogja dönteni. (Lucifer)
A függés, látom, életelv neked. (Ádám)
A tett halála az okoskodás. (Lucifer)
Nem az idő halad: mi változunk. (Lucifer)
Mert a jó sajátja, míg bűne a koré, mely szülte őt. (Ádám)
Mondottam ember: küzdj és bízva bízzál. (az Úr)

Összeállította: Oroszi Georgina, *a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatója*

Egy kis divattörténet

A szoknya

Derékon rögzített női ruhadarab, hossza, bősége a divat szerint alakul. A kőkori sziklarajzok szerint ősi viselet. A szoknyát a görögöknél a *khiton*, a rómaiaknál a *tunika* helyettesítette. Európai változatát, a középkori redőzött, nyaktól térdig érő, övvel megkötött szoknyát mindkét nem hordta. A gótikus női felsőruha a XV. században különült el az alsó résztől, ezzel vált önálló ruhadarabbá. Itáliában a XVI. század női viseletéhez hosszú, alul bő, derékban szűk szoknya tartozott, amelyhez kezdetben hozzávarrták a rövid, mély, hosszúkás kivágású felsőrészt. E viselet a barokk időszakában Franciaországba kerülve fokozatosan átalakult, a XVII. században az egyre szélesebb, harang, majd hordó alakú szoknya külön tartószerkezetet igényelt. A rokokó elegáns dámái hatalmas, a korábbi kúpformánál sokkal szélesebb harangszoknyát viseltek, amely kiemelte a fűzővel karcsúvá tett derekat.

A XIX. század közepén újra az abroncsszoknya jön divatba. Ezt az 1870-es években szorította ki a szűk szoknya. Az 1910-es években a szoknya rendkívül szűk lett, a járást csak megrövidítése tette lehetővé. Az I. világháború időszakának különlegessége, hogy a költséges, krinolinszerű szoknyák voltak divatban.

A rövid szoknya divatja az USA-ból került Angliába, majd Párizsba. A kényelmes, célszerű, egyszerű öltözködés az 1930-as évekre vált általánossá. Az 1960-as években a miniszoknya – melyet Mary Quant vezetett be – hozott döntő változást a szoknyadivatban.

Ignatisin Ella,
a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatója

A krónikás csöndje

(Részlet)

A mi nyelvünk

(…) az ember fia a nyelv szavaival veszi birtokába a világot, az anyanyelv szavával, amely elültetve benne megfogan, és nő égig érő világfává; minden anyanyelv ilyen gyümölcsökkel áldott fa, mely él a földben és az égen, tájakban és emberekben, hogy általa az ember a maga szelleme szerint megnevezhesse a csillagokat és a bolygókat, a vízcsobogást és a madarakat, az érceket és az állatokat – hatalmasan bölcs, testvérien demokratikus együttélésben más nyelvekkel, melyek ugyancsak a maguk szelleme szerint nevezik meg az élet dolgait. Így valósul meg a csoda, a sérthetetlen, mert szent okokból élni akaró csoda, hogy a testvériségben élő nyelvek közös dolgokat, közös folyókat, városokat, égtájakat, közös hegyeket, síkságokat, falvakat, közös elveket és eszméket a maguk megmásíthatatlan szelleme szerint neveznek meg. És így, a csodának ezen a szent módján adja át egymásnak a nemzedékeket a nyelv, mert a nyelv minden dolgok hatalmas alfája, közösség és egyén fundamentuma, melynek szilárdságára és teljességére – de csakis a teljességére, a tökéletességére! – sérthetetlenül épülhetnek testvérkultúrák és testvérnyelvek.

Kulcsár Ferenc

Az alábbi verseket az Irka verspályázatára érkezett írásokból válogattuk. Valamennyi vers szerzője a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatója.

Ráti Szilvia

Állatkerti utazás

Gyertek velem, gyerekek,
Ki az állatkertbe!
Megnézzük a jegesmedvét,
Hogy él a ketrecben.
Tud-e úszni, és ha igen –
Nem fázik a lába?
Szeretné-e beletenni
Jó meleg csizmába?

Megnézzük a hosszúnyakú
Zsiráfot is együtt.
Nem fáj-e torka?
Tőle megkérdezzük.
Mert ha igen, hozunk mi nagy,
Meleg, kötött sálat,
Tekerje körbe nyakát –
Minálunk megfázhat.

Elmegyünk a majomházba
Majombébit látni.
Mamájának viszünk banánt –
Biztos fog ugrálni!
Távolban az oroszlánok
Hosszan, mélyen bőgnek.
Talán bizony hazavágynak?
Megkérdezzük őket.

Pingvin, fóka és medvebocs,
Ismerkedünk veletek most!
Miután ezt mind megnéztük,
Hazafelé tartunk.
Otthon mi majd elmeséljük,
Hány állatot láttunk.
Vidám és víg lesz a napunk,
Gyertek velem, jót mulatunk!

Az Ungvári Református Egyházközség *Kedvenc bibliai jelenetem* címmel rajzpályázatot hirdetett. Bemutatjuk a díjazott alkotásokat.

Molnár István

A magányos manó

Volt egyszer egy manócska,
kezében egy botocska.
Megfogta a botocskát,
s abból csinált furulyát.

Kis furulya megszólalt,
nem volt varázs, látszólag,
de gazdája lábnyomát
követték a nagy csodák.

Mit a manócska kívánt,
rögtön szem előtt állt.
S hogy már ily dolgokat tudott,
csak egy barátról álmodott.

Nem volt más hátra,
gondolt egy barátra.
A barát rögtön ott termett,
kit a varázsfuvola teremtett,
s nem volt többé gondja,
mert volt már barátja.

Ráti Szilvia

Tavaszcsalogató

Zizzen, ordít, fújdogál,
Eresz alatt álldogál:
Velős rosszcsont lókötő,
Nyihog-horkant szélkötő.

Tasak, szatyor, nagy zsák kell,
De lusta, hogy fel nem kel!
Vacogunk mi idekint,
Szellőfék csak ideint.

Meleg dunna, nagy kabát:
Nem fázik ő odaát.
Táviratot gépelek:
A panaszíró én leszek!
Ha a hideg idő itt reked,
Napbátyád majd ad neked!

Ugrálj, nevess egy nagyot,
Űzd el tőlünk a fagyot!
Hevítsd fel a világot,
S küldj anyának virágot.

Ráti Szilvia

Szorzó és (ki) osztó

„Háromszor öt tizennégy?
Megint hibás a leckéd!”
Mondja apu mérgesen,
S leckeileg szétesem.
„Ötször kilenc negyvenhat?”
Kérdi anyu, s felkacag.
Kiabáltok, kinevettek?
Bizony világgá megyek!
Kidobok én minden ábrát
Elsőként a szorzótáblát.
Nagy haraggal elindulok,
Hét szép évet hátrahagyok.
Úgy is jó lesz – gondolom,
Hogyha nem lesz otthonom.
Jó messzire elmegyek,
Hátra nézni sem merek.
„Hová, hová, Sári?” – kérdi,
S mosolyog a tanító néni.
Kézen fog és hazavezet,
Közben meg nagyokat nevet.
„Elűzött a szorzótábla?
Az taszít a nagyvilágba?
Összeülünk két délután,
S majd nem érzed magad bután.
Megtanuljuk ragyogón,
S kifogunk a kifogón!”

Kurtyák Csilla

Ébredés

Mikor reggel fölébredek
Anya halk szavára,
Kinyitom az ablakomat,
S csipog sok madárka.

Ott csiripel, ott dalolgat
Csak nekem, vidáman,
Hogy a napom jól kezdődjön,
Kerüljön a bánat.

Szobám kedves vendégei
Lágy szellő, napsugár.
Érzem, hogy már közeledik
A meleg, pajkos nyár!

Róka koma, gyere ki!

Két nagy kört rajzolunk a földre, egymástól 20 méter távolságra. Az egyik a rókalyuk, a másik a báránytanya.

Kiolvasunk egy „rókát”. Az beáll a rókalyukba. A többi játékos a rókalyuk körül áll és dühíti a rókát: Róka koma, gyere ki! A róka kitör a rókalyukból, és elfogja valamelyik bárányt. Az elfogott bárány is róka lesz. Most már a két róka kézen fogva együtt vadászik a bárányokra.

A bárányok elfutnak a róka elől. Csak a báránytanyán (a másik körben) találnak menedéket, oda nem mehet be a róka.

Az elfogott bárányok mint rókák üldözik a bárányokat kézen fogva. Ötnél többen azonban nem futhatnak kézen fogva, mert a futás nagyon nehézkes. Inkább alakítsunk több rókacsoportot.

Sánta tigris

Kiolvasunk egy „tigrist”. A játékosok kört alakítanak, és megfogják egymás kezét. A kör közepére egy kisebb kört rajzolunk. Ebben áll a sánta tigris.

A játékvezető jelére a körben állók kézen fogva körbejárnak és éneklik az ismert dallamot:

„Sánta tigris, gyere ide, fogjál minket meg ízibe,
Zimmezum, zimmezum, recefice, bum, bum, bum!”

Az ének végén a körben állók szétfutnak, a sánta tigris pedig féllábon kiugrik, és igyekszik valakit megfogni. Ha valakit megfog, az lesz a sánta tigris. A tigris csak féllábon, a többiek két lábon futhatnak.

Láncfogó

Kiolvassuk a fogót. A többiek szétfutnak, s kezdődik az üldözés. Akit a fogó megfog, azzal együtt kézen fogva szalad, s a további megfogottak is láncszerűen a fogóhoz kapcsolódnak mindaddig, míg mindenkit el nem fognak. Ház, menedék nincs.

A fogónak először a jobb futókat érdemes megfognia, mert a gyengén futók nehezítik a láncban való együttfutást.

Szókihúzó

A hálóban állatneveket rejtettünk el. A nevek nyolc irányban, balról jobbra, jobbról balra, alulról felfelé, felülről lefelé, valamint az átlók irányában helyezkedhetnek el.

Ha a felsorolt neveket kihúzod és a megmaradt betűket összeolvasod, egy újabb állat, egy ragadozó nevét kapod megfejtésként.

BÉKA, FARKAS, HÓD, KAKADU, KUTYA, LÉGY, LEOPÁRD, LEPKE, MACSKA, MÓKUS, ORRSZARVÚ, PACSIRTA, PELE, PÓK, POLIP, PULYKA, PUMA, RÓKA

A K S C A M F O Ú
T R P A S O A V B
R E Ó M K U R S É
I Z K U D A K A K
S P T P Z K A Ó A
C Y O S E Y S A M
A L R L G L Á K N
P R E É I U D Ó H
O P L E O P Á R D

Mi a magyarázat?

Juli és Csaba az iskolából hazafelé menet sebesen haladó lovaskocsival találkozott.

– Nézd, mennyivel kisebbek az első kerekek a hátsóknál! – mondta Juli.

– Mit gondolsz – kérdezte Csaba –, a kocsi első vagy hátsó tengelye melegszik át hamarabb?

Te mit gondolsz? Melyik és miért?

Gyümölcs-intarzia

A következő mondatok egy-egy gyümölcs nevét rejtik. Megtalálod őket?

Reggel meseműsor volt a rádióban.

Antal ma már nem megy a barátjához.

Az iskolába Nándi vitt labdát.

Az egész falu, felnőtt meg gyermek, elment a cirkuszba.

Lacit románórán feleltette a tanár.

A nagymamám mindig megpuszil vagy megölel, ha találkozunk.

Tegnap Andin nyerssárga selyemblúz volt.

Labdarúgás

Minden sorba csak vízszintesen írandók a meghatározásokra adandó hatbetűs válaszok. Ha helyesen dolgozol, a két középső oszlop betűit sorban összeolvasva a következő vicc poénját kapod:

A kölyökcsapat edzője felveszi az újonnan átigazolt játékos adatait:

– Neved?

– Arany János.

– Hm… Nagyon ismerős ez a név. Mintha már hallottam volna valahol!

– Az bizony meglehet,… (folytatás a rejtvényben).

Meghatározások: 1. Rabló, fosztogató. 2. A dinamit igéje. 3. Lead egy pár kilót. 4. Becézett László. 5. Ebben a pillanatban (nép.). 6. Arra a helyre jegyzetelő. 7. A Feltámadás ünnepe. 8. Lakáj, inas. 9. Tapogatózva keresgélő. 10. Ingóványos terület, láp. 11. Dolgozik az asztalos. 12. Lentebbi helyre hajít. 13. Nem szép. 14. A lakó fizeti. 15. Bögre, ibrik.

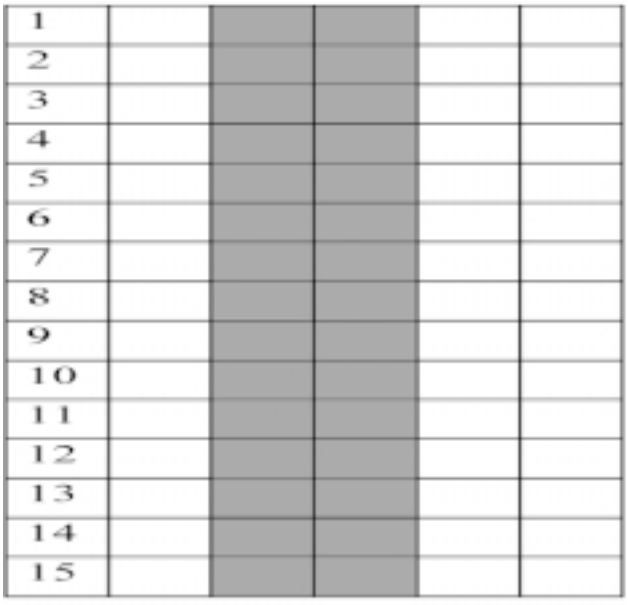

Hosszú orr

Látom rajtad, hogy füllentesz, mert megnyúlt az orrod – mondják néha a felnőttek, ha úgy hiszik, lódításon kapták a gyereket.

Ki az a mesehős, akinek a hazugságtól valóban minden alkalommal láthatóan megnőtt az orra?

Beküldési határidő:
2007. ????????? ?.

Tündérujjak

Pompon

Anyagszükséglet: fonalak, olló, kartonpapír

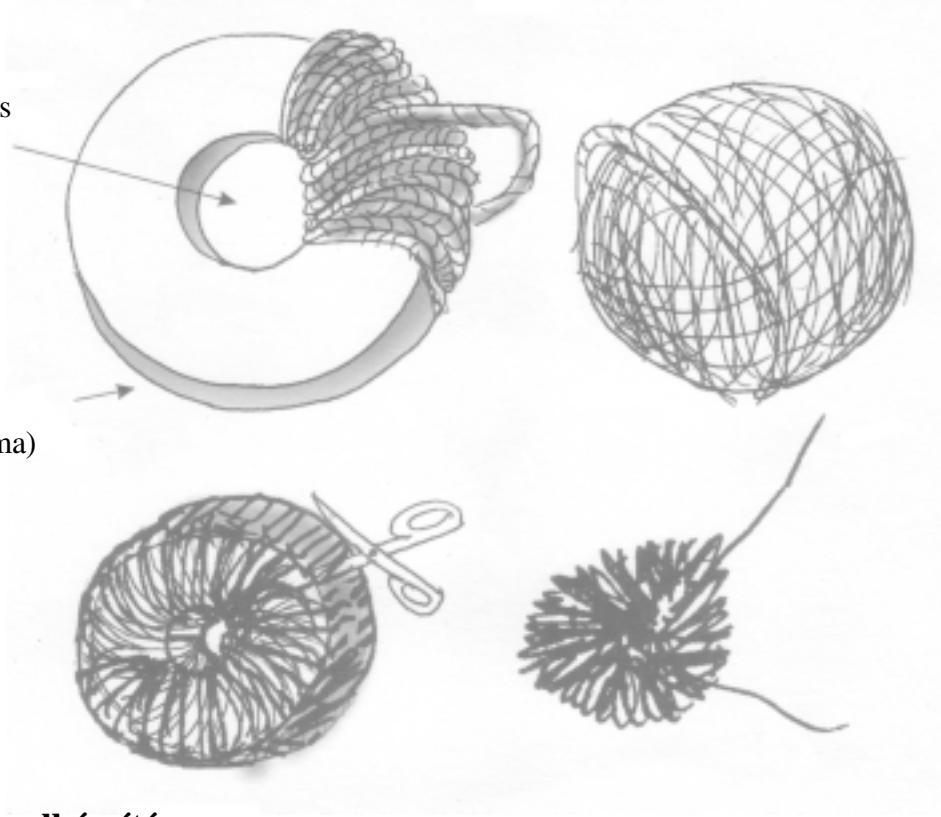

A pompon elkészítése:

– lazán körbetekerjük, majd a 2 lapot széthúzzuk,
– a 2 lap között elvágjuk a szálakat,
– egy hosszú szállal összekötjük a szétvágott rövid szálakat.

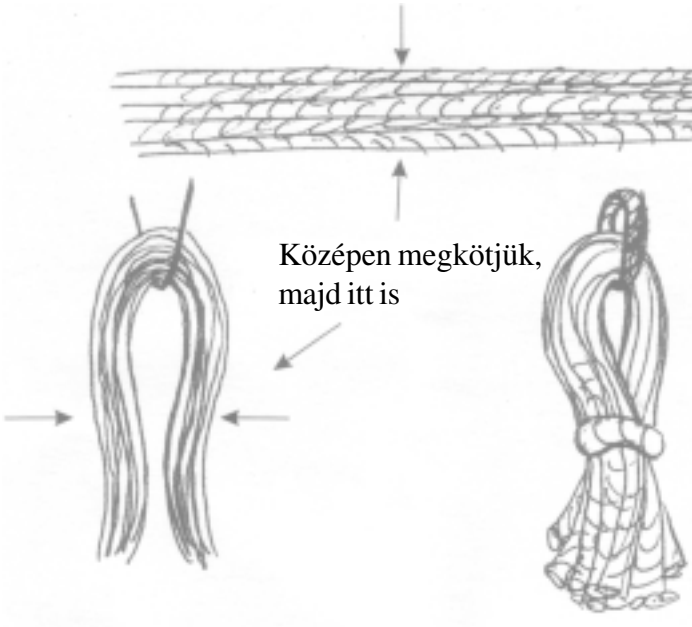

Bojt készítése:
2-szer hosszabb fonalból készítjük, mint amilyen hosszút szeretnénk.

DÖNGICSÉLŐ
ÓVODÁSOK MELLÉKLETE · SZERKESZTI GABÓDA ÉVA

Takács Irén

Az édesanya

Ha beteg vagy, fáradt,
És ha gyötör a bánat,
Betakar, vigasztal,
Megveti az ágyad.
Szeresd ezért nagyon
Az édesanyádat!
Sokszor bizony rossz vagy,
Talán nem is láttad,
Mikor a két szemén
Könnyek vontak fátylat.
Tiszteld ezért nagyon
Az édesanyádat!
Ő mindig gondol rád,
Megvarrja a ruhád,
Egész nap dolgozik,
Késő estig fárad.
Tiszteld, szeresd ezért
Az édesanyádat!
Gondolj mindig arra,
Hogy a legdrágábbat
Addig kell szeretni,
Míg melletted állhat.
Tiszteld, szeresd ezért
Az édesanyádat!

Kányádi Sándor

Somvirággal, kakukkfűvel

Somvirág, somvirág,
aranysárga a világ.

Kakukkfű, kakukkszó,
kirándulni volna jó:

fűzfasípot faragni,
fűzfalóval lovazni,

árkon-bokron által,
háton hátizsákkal,

menni, mendegélni,
este hazatérni:

fűzfalovon kocogva,
fűzfasípon tutogva,

somvirággal, kakukkfűvel,
kakukkszóval, tele szívvel.

Kányádi Sándor

Költögető

Hajnalonta engemet
gerle-galamb költöget:
jó reggelt, jó reggelt,
mindenki már rég fölkelt!

Rá a rigó: föl bizony,
gyöngyös harmatot iszom,
hű de jó, hó de jó,
harmaton él a rigó!

Cserépen a verebek
kenik-fenik csőrüket:
csiri-csűr, csiri-csűr,
csak így telik meg a csűr!

De a szarka rájuk reccsen,
hogy egy kicsit csendesebben:
csöndesen, csöndesen,
nem süket itt senki sem!

Túl a vízen valahol
kakukkmadár kakukkol,
kakukk szól, kakukk szól,
túl a vízen valahol.

Barátkereső

Nézd csak! Nincs barátja ezeknek az állatoknak. Rajzolj nekik társat! Együtt vidámabbak lesznek!

Katicabogár

Ha ügyes vagy, kedves anyák napi ajándékot készíthetsz.

A katicabogár eszközszükséglete: négyzet alakú piros papír, ceruza, olló.

Munkamenete: a papírt színével lefelé fordítva az asztalra tesszük, felező és átlós hajtást végzünk mind a négy oldalra. Csillag alakú hajtásvonalat kapunk. A lapot kettéhajtjuk, és a felezőhajtást mindkét oldalon behajtjuk úgy, hogy háromszög alakú formát kapjunk. Ceruzával megrajzoljuk a katica körvonalát, és ollóval kivágjuk. Fekete filctollal bejelöljük a fej- és szárnyrészeket, majd fekete papírból pöttyöket vágunk ki, és ráragasztjuk a szárnyára.

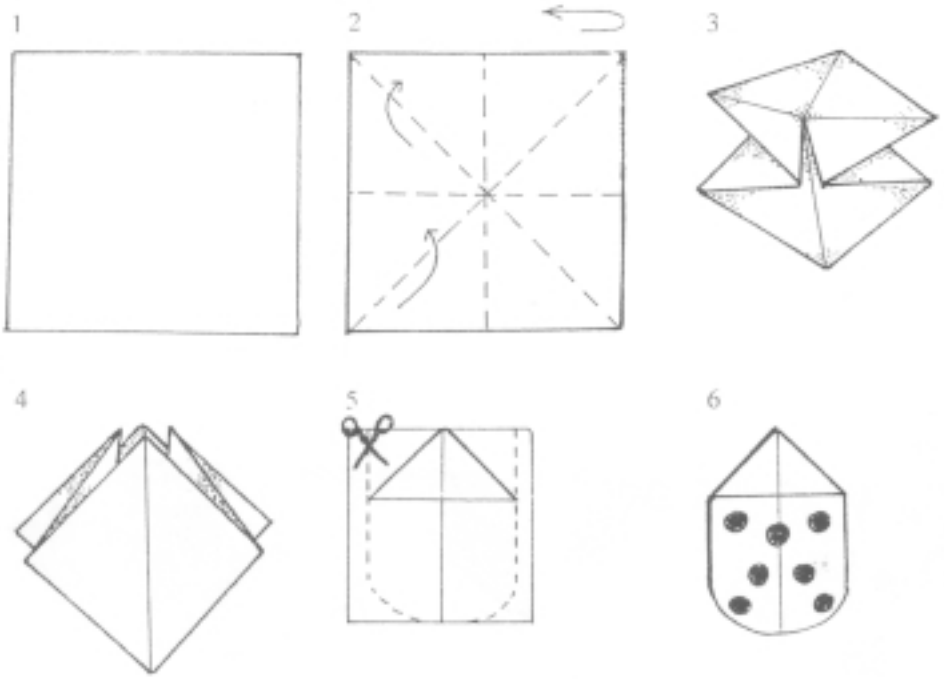

Filccica

Ehhez a kedves játékhoz az otthoni maradékok közül válasszunk vastag szövetet!

Anyag és eszközszükséglete: filcanyag vagy szövet, cérna, tű, olló, szalag, vatta, gyöngy.

Elkészítése: Szabjunk ki a testből tetszés szerinti méretben vagy a szabásminta szerint (1 négyzet = 5 cm) 2 db-ot! Tömjük ki vattával, és a színén apró öltésekkel, színes fonallal varrjuk körbe! (Ha kell, a nyaknál toldhatjuk.)

A farkát úgy varrjuk hozzá, hogy közben tömjük vattával, és öltésről öltésre haladjunk!

Fülét a cicafülekhez hasonlóan hajtsuk be! Az orrát gyöngyből varrjuk fel vagy ragasszuk! Szemét textildarabból készítsük el, melynek közepébe tegyünk pici gyöngyöt!

Ha kész, színes szalagot kössünk a nyakára és a farka végére!

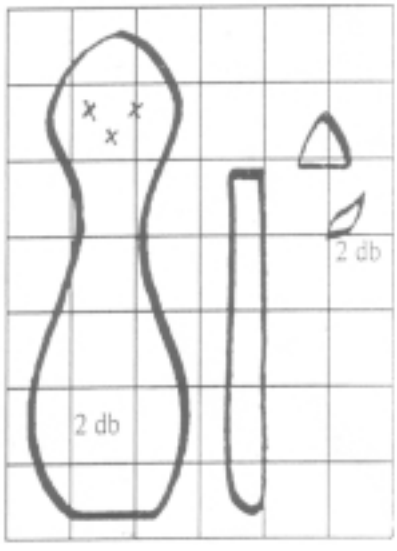

Hogyan csapta be a kakas a rókát?

Lett népmese

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy öreganyó, akinek volt egy kakasa. Félszemű, csámpás és olyan kötekedő kakas volt, olyan izgága, amilyet még nem hordott a föld a hátán. A maga udvarában már nem volt kivel verekednie, így hát idegen udvarokba tört be. Ha meglátott egy kiscsibét, megkergette, ha egy tyúkra vetette magát, csak úgy repkedtek széjjel a tollak. Ha pedig egy kakassal hozta össze a sors, akkor bizony az igazi kakasküzdelem szabályai szerint folyt a harc. A félszemű mindenkibe belekötött, de próbált volna csak valaki hozzányúlni! Ilyenkor teli torokból üvöltözni kezdett:

– Ne merészelj hozzám nyúlni! Nem a ti udvarotokban lakom! Nem a ti kakasotok vagyok, hanem az öreganyóé!

És hazasomfordált az anyó házába. Lassanként már az anyónak is elege lett a kakasból. Egy nap sem telt el úgy, hogy ne szaladt volna hozzá valamelyik szomszédasszony.

Az egyik így kiabált:

– Fékezd meg már a kakasodat! Majd' kikaparta a macskám szemét!

A másik meg így panaszkodott:

– Elkergette a kakasod a kotlóst a tojásokról!

A harmadik meg sírva fakadt:

– Átrepült a félszeműd, szétcsapott a csibéim között, feldöntötte a magos tálkájukat, szétfröcskölte a vizüket!

Végül az anyó nem tűrte tovább, és így szólt a kakashoz:

– Hordd el magad! És soha többé be ne tedd a lábad az udvaromba!

Megsértődött a kakas:

– Jól van, el is mehetek! Azt hiszed, nem boldogulok nélküled?

S attól kezdve egyedül élt. Napközben sétafikált a faluban, fölszedegette az elhullott gabonaszemeket, éjszaka pedig a szénakazalban hált. Egyszer hajnaltájban vadászni indult a róka. Lát a mezőn egy szénakazlat, a kazalban pedig egy kakast. Megörült a róka, elkapta a kakast, s iszkolt vele az erdőbe, egyenest a rókalyukba. Eközben az anyó szomszédja éppen a földecskéjét szántotta. Látja ám: ott fut a róka, s szájában a kakas. Felkapott a szomszéd egy botot, és a róka után vetette magát.

– Dobod el azt a kakast! – kiabálta. – Dobod el azt a kakast! – Ekkor a ravasz kakas egyetlen maradék szemével a rókára sandított, és azt mondta neki:

– Miért tűröd ezt, te róka! Hiszen ez a paraszt a más dolgába üti az orrát! És nem is az ő kakasa vagyok, hanem az anyóé!

Fontolgatta a róka, hogy meg kellene állni, rászólni a parasztra, de aztán meggondolta magát, és továbbnyargalt. Az anyó szomszédja meg a nyomában.

– Add vissza, rozsdafarkú, azt a kakast! Add vissza!

A kakas sem nyughatott:

– Mi van veled, te róka? Szidalmaznak, te meg hallgatsz? Bizonyára rám, a más kakasára fáj a foga!

Most már a róka türelme is elfogyott. Odafordult az anyó szomszédjához és rákiáltott:

– Miért nem hagysz békén? Miért avatkozol a mások dolgába? Hisz nem is a tiéd a kakas, hanem az anyóé! Először szerezz magadnak tyúkokat meg kakasokat, és csak azután pörölj velünk, becsületes rókákkal!

Úgy belelendült a róka, hogy nem bírta abbahagyni. Aztán eszébe jutott a kakas. Körülnézett, de a kakasnak bizony hűlt helye volt. Az emberek a mezőn csak nevettek:

– Ez aztán a kakas! Lám, bolondot csinált a rókából!

Megsértődött erre a róka! És megfogadta, hogy soha többé nem áll szóba az emberekkel. Azóta is, ha a róka meglát egy embert, eliszkol.

Pomponjátékok

Tündérujjak

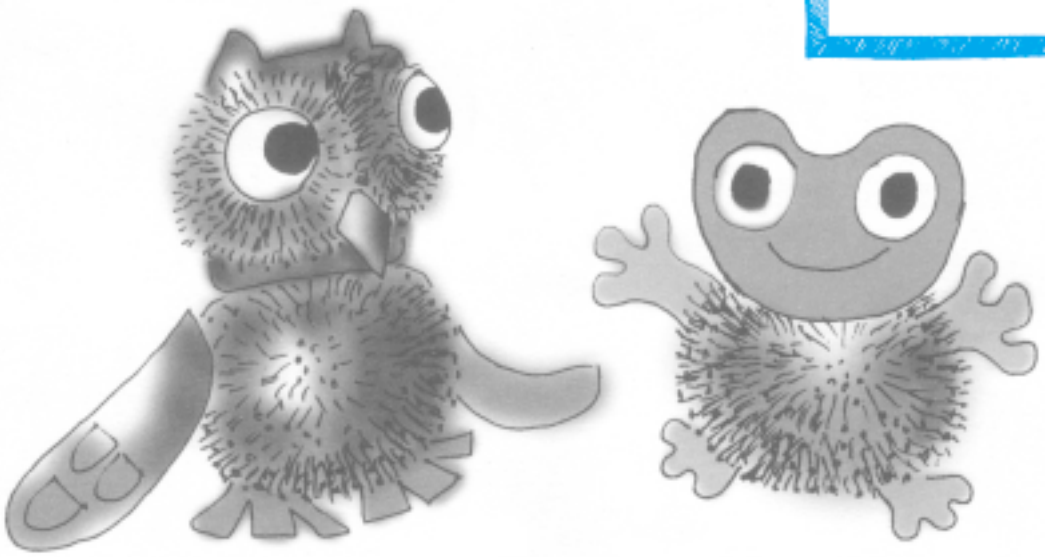
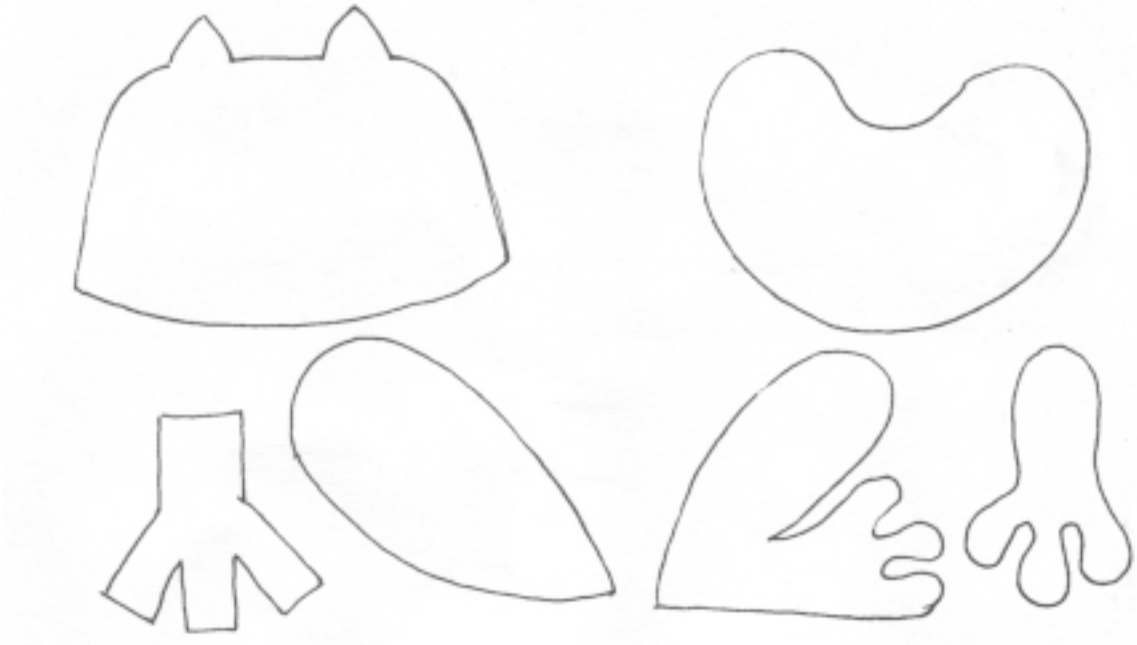
Ha már jól megy a pompongyártás, készíthetsz belőlük kabalafigurákat. A kiegészítők vastag anyagból (lehetőleg filcből) készüljenek. A pomponokat ragaszd össze a kellékekkel! A képen két ötletet látsz, de te bármilyen más figurát is megvalósíthatsz.